

ἢ ἀδικεῖσθαι· κάκιον γάρ τυγχάνει ὅν. Πῶλ. Φαίνεται. Σωκ. Ὁρᾶς οὖν, ὡς Πῶλε, ὁ ἔλεγχος παρὰ τὸν ἔλεγχον παραβαλλόμενος ὅτι οὐδὲν ἔστιν³, ἀλλὰ αὐτὸν μὲν οἱ ἄλλοι πάντες ὀμολογοῦσι πλὴν ἐμοῦ· ἐμοὶ δὲ σὺ ἔξαρκεῖς εἰς ὃν μόνον καὶ ὀμολογῶν καὶ μαρτυρῶν, καὶ ἐγὼ σὲ μόνου ἐπιψηφίζων⁴ τοὺς ἄλλους ἐώς χαιρεῖν. Καὶ τοῦτο μὲν ἡμῖν οὕτως ἐχέτω. Μετὰ τοῦτο δέ, περὶ οὗ τὸ δεύτερον ἡμ φιστήσαμεν σκεψόμεθα τὸ ἀδικοῦντα διδόναι δίκην, ἀρχ μέγιστου τῶν κακῶν ἐστίν, ὡς σὺ δικαιοῦσι, ἡ μεῖζου τὸ μὴ διδόναι, ὡς αὖ ἐγὼ φάμην; Σκοπώμεθα δὲ τῆς διδόναι δίκην καὶ τὸ κολάζεσθαι δικαιώς ἀδικοῦντα ἀρχ τὸ αὐτὸν κακεῖς; Πῶλ. Ἐγωγε. Σωκ. Ἐγεις οὖν λέγετε ὡς οὐχὶ τό γε δίκαια πάντα καλά ἔστι, κακῶσαν δίκαια; καὶ δικαστέαμενος εἰπέ. Πῶλ. Ἀλλὰ μοι δοκεῖ, δὲ Σωκράτες.

§ 32. Σωκ. Σκόπει δὲ καὶ τόδε ἀρχ εἴ τις τι ποιεῖ², ἀνάγκη τι εἶναι καὶ πάσχου ὑπὸ τούτου τοῦ ποιεῦντος; Πῶλ. Ἐμοιγεθείσκει. Σωκ. Ἄρχ τοῦτο πάσχου ὁ τὸ ποιεῦν ποιεῖ, καὶ τοιοῦτου οἷον ποιεῖ τὸ ποιεῦν; Λέγω δὲ τὸ τοιόνδε εἴ τις τύπτει, ἀνάγκη τι τύπτεσθαι; Πῶλ. Ἀνάγκη. Σωκ. Καὶ εἰ σφύρρα τύπτει, ἡ ταχὺ, ὁ τύπτων, οὕτω καὶ τὸ τυπτόμενον τύπτεσθαι; Πῶλ. Ναι. Σωκ. Τοιοῦτου ἀρχ πάθος³ τῷ τυπτομένῳ ἐστίν, οἷον αὖ τὸ τύπτου ποιῆι; Πῶλ. Πάνυ γε. Σωκ. Οὐκοῦν καὶ εἰ κάει τις, ἀνάγκη τι κάεσθαι; Πῶλ. Πῶς γάρ οὔ; Σωκ. Καὶ εἰ σφύρρα γε κάει ἡ ἀλγειῶς, οὕτω κάεσθαι⁴ τὸ καύμενον, ὡς αὖ τὸ κάου κάη; Πῶλ. Πάνυ γε. Σωκ. Οὐκοῦν καὶ εἰ τέμνει τις, ὁ αὐτὸς λόγος; τέμνεται γάρ τι. Πῶλ. Ναι. Σωκ. Καὶ εἰ μέγα γε ἡ βαθὺ τὸ τυπτικὸν ἀλγειῶν, τοιοῦτον τυπτικὸν τέμνεται τὸ τεμνόμενον οἷον τὸ τέμνον τέμνει; Πῶλ. Φαίνεται. Σωκ. Συλλόβοται δὴ ὅρχεις ὁ ἄρτι ἔλεγχος περὶ πάσυτον οἷον αὖ τι ποιῆι τὸ ποιεῦν, τοιοῦτου τὸ πάσχον πάσχειν. Πῶλ. Ἀλλ' ὀμολογῶ. Σωκ. Τούτων δὴ ὀμολογουμένων, τὸ δίκην διδόναι πότερον πάσχειν τι ἐστίν, ἡ ποιεῖν; Πῶλ. Ἀνάγκη, ὡς Σωκράτες, πάσχειν. Σωκ. Οὐκοῦν ὑπό τινος ποιεῦντος; Πῶλ. Πῶς γάρ οὔ; ὑπό γε τοῦ κολάζοντος. Σωκ. Ὁ

Σεαυτόν. — 3. Οὐδὲν ἔστιν.] Προσυπαλευστέον, κατὰ τὸν Ἡ. τὸ ὑπαρκτικὸν ἥμα, ὡς περ ἀν εἰ καὶ ἐγράφετο, Οὐδὲν ἔστιν σίνατι. Ο δὲ βύτυχος ὑπενόσι γεγράφθαι πάλιτι, Οὐδὲν ἔστιν. Εἴη δὲ ἀν τοῦτο παραπλήσιον τῷ τοῖς Γάλλοις λεγομένῳ, cela ne ressemble à rien. — 4. Σὲ μόνου ἐπιψηφίζων.] Σου μόνου τὴν φήμον ζητῶν. — 5. Μετὰ τοῦτο δέ.] Τοῦ δευτέρου προβλήματος πατησεν,

* ὅτι τῶν ἀδικούντων κρείττων ὁ δίκην διδόσεις, ἡ δὲ μή. » ΣΧ.

» § 32. 2. Εἰ τις τι ποιεῖ.] «Ἐκ τούτου δῆλον, ἐτί τὸ νοεῖν καὶ βαδίζειν, οὐ ποιεῖν ἐστίν, ἀλλ' ἐνεργεῖν μόνον· οὐ γάρ πρὸς τὶ πάσχον γίγνονται. » ΣΧ. — 3. Τοιοῦτον ἀρχ πάθος κ. τ. λ. » Εκ ΔΓ, ἀντὶ τοῦ ἐνάρθρου, Τὸ τοιοῦτον ἀρχ πάθος. — 4. Οὐτω κάεσθαι] ίσως (φασι τις τῶν πρετερῶν) θήμεντο, οὐτω

δέ ὅρθως κολάζων δικαιώς κολάζει; Πῶλ. Ναι. Σωκ. Δίκαια ποιῶν ή οῦ; Πῶλ. Δίκαια. Σωκ. Οὐκοῦν ὁ κολαζόμενος δίκην διδούς δίκαια πάσχει; Πῶλ. Φαίνεται. Σωκ. Τὰ δέ δίκαιά που καλά ώμολόγηται; Πῶλ. Πάνυ γε. Σωκ. Τούτων ἄρα ὁ μὲν ποιεῖ καλά, ὁ δέ πάσχει, ὁ κολαζόμενος. Πῶλ. Ναι. Σωκ. Οὐκοῦν εἴπερ καλά, ἀγαθά; ἡ γάρ τὸδέκα, ἡ ωρέλιμη. Πῶλ. Ἀνάγκη. Σωκ. Αγαθά ἄρα πάσχει ὁ δίκην διδούς; Πῶλ. Ἐστιν. Σωκ. Ωφελεῖται ἄρα; Πῶλ. Ναι.

§ 33. Σωκ. Ἄρα ἡμπερέγῳ ὑπολαμβάνω τὴν ὀφέλειαν; βελτίων τὴν ψυχὴν γίγνεται, εἴπερ δίκαιας κολαζέται; Πῶλ. Εἰκός γε. Σωκ. Κακίας ἄρα ψυχῆς ἀπαλλάσσεται ὁ δίκην διδούς; Πῶλ. Ναι. Σωκ. Ἄρα οὖν τοῦ μεγίστου ἀπαλλάσσεται κακοῦ;² Ωδε δέ σκόπει· εὐ χρημάτων κατασκευῆς αὐθρώπου κακίαν ἀλλην τινά ἐνορᾶς ἡ πενίαν; Πῶλ. Οὐκ, ἀλλὰ πενίαν. Σωκ. Τί δέ; ἐν σώματος κατασκευῆς κακίαν ἀν φήσαις ἀσθένειαν εἶναι καὶ νόσου καὶ αἰσχύος καὶ τὰ τοιαῦτα; Πῶλ. Ἐγωγε. Σωκ. Οὐκοῦν καὶ ἐν ψυχῇ πονηρίᾳ τίγη τινα εἶναι; Πῶλ. Ποὺς γάρ οῦ; Σωκ. Ταύτην οὖν ἀδικίαν κακεῖς καὶ ἀμαθίαν καὶ δειλίαν καὶ τὰ τοιαῦτα; Πῶλ. Πάνυ μὲν οὖν. Σωκ. Οὐκοῦν χρημάτων καὶ σώματος καὶ ψυχῆς, τριῶν ὅντων, τριττὰς εἰρηκας πονηρίας, πενίαν, νόσου, ἀδικίαν; Πῶλ. Ναι. Σωκ. Τις οὖν τούτων τῶν πονηρῶν αἰσχιστη; οὐχ ἡ ἀδικία καὶ συλλήθηται ἡ τῆς ψυχῆς πονηρία; Πῶλ. Πολὺ γε. Σωκ. Εἰ δὴ αἰσχιστη, καὶ κακίστη; Πῶλ. Πός, ὡ Σώκρατες, λέγεις; Σωκ. Ωδε· ἀεὶ τὸ αἰσχιστον ἥτοι λύπην μεγίστην παρέχουν ἡ βλάσphemη ἡ ἀμφότερα αἰσχιστόν εστιν, ἐκ τῶν ὄμολόγημένων ἐν τῷ ἔμπροσθεν. Πῶλ. Μάλιστα. Σωκ. Λίσχιστον δέ ἀδικία καὶ σύμπασα ψυχῆς πονηρία νῦν δὴ ὄμολόγηται ἡμῖν. Πῶλ. Ωμολόγηται γάρ. Σωκ. Οὐκοῦν, ἡ ἀνιαρώτατόν εστι καὶ ἀνίᾳ ὑπερβάλλον, αἰσχιστον τοῦτο εστίν, ἡ βλάσphemη, ἡ ἀμφότερα;³ Πῶλ. Ανάγκη. Σωκ. Ἄρ τοῦ ἀλγεινότερού εστι τοῦ πένεσθαι καὶ κάμνειν τὸ ἀδικον εἶναι καὶ ἀκέλαστον καὶ δειλὸν καὶ ἀμαθῆ; Πῶλ. Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, ὡ Σώκρατες, ἀπὸ τούτων γε. Σωκ. Ὑπερφυεῖ τινι ἄρα ὡς μεγάλη βλάσphemη καὶ κακῷ θαυμασίᾳ ὑπερβάλλουσα τάλλα ἡ τῆς ψυχῆς πονηρία αἰσχιστόν εστι πάντων, ἐπειδὴ οὐκ καὶ κάμνειν. — 5. Οὐκοῦν ὁ κολαζόμενος.] «Κολάζειθαι ἔστι κυρίως τὸ τῆς πονηρίας κολούεσθαι, ὁ ἔστιν ἀλαττούσθαι ἡ ἔμποδίζεσθαι.» ΣΧ.

§ 33. 2. Ἄρα οὖν . . . κακοῦ;) Λύμειον (ὁ παρήγεσάν τινες) γράψειν «κακοῦ ἀπαλλάσσεται ὁ δίκαιος διδούς» ΣΧ. — 3. Οὐκοῦν Ἡ ἀνιαρώτατόν εστι καὶ ἀνίᾳ ὑπερβάλλον, αἰσχιστον τοῦτο εστίν, ἡ βλάσphemη, ἡ ἀμφότερα;) Ἐκ ΔΓ, ἀντὶ τοῦ, Η. Ὁ δὲ Ε. παρήγει καὶ τὸν διαζευκτικὸν τίρειν, γεάροντα, Η Η. Ο δὲ οὗς η δι οὔπερβάλλουσαν ἀνίᾳ, η διὰ βλάσphemη, η δι οὔμφοτερας αἰσχι-

ἀλγηδόνι, ὡς γε ὁ σὸς λόγος.⁴ Πῶλ. Φαίνεται. Σωκ. Ἀλλὰ μή του τό γε μεγιστὴ βἰάδη ὑπερβάλλου μέγιστου ἀν κακὸν εἴη τῶν ὄντων; Πῶλ. Ναι. Σωκ. Ἡ ἀδικία ὅρα καὶ ἡ ἀκολασία καὶ ἡ ἄλλη τῆς ψυχῆς πονηρία μέγιστου τῶν ὄντων κακόν εστι. Πῶλ. Φαίνεται.

§ 34. Σωκ. Τίς οὖν τέχνη πενίσεως ἀπαλλάσσει; οὐ χρηματιστική; Πῶλ. Ναι. Σωκ. Τίς δὲ νόσου; οὐκ ιατρική; Πῶλ. Ἄναγκη. Σωκ. Τίς δὲ πονηρίας καὶ ἀδικίας; εἰ μὴ οὕτως εὐπορεῖς,² ἂδε σκέπει ποι ἀγούμενον καὶ παρὰ τίνας τοὺς κάρμνουτας τὰ σώματα; Πῶλ. Πάροχος τούτου ιατρούς, ὁ Σώκρατες. Σωκ. Ήσι δὲ τοὺς ἀδικοῦντας καὶ τοὺς ἀκολασταίνουντας; Πῶλ. Πάροχος τοὺς δικαστὰς λέγεις; Σωκ. Οὐκοῦν δίκην δώσουντας; Πῶλ. Φημί. Σωκ. Ἄρ' οὖν δικαιοτάτην τινὶ χρήμασι καλάζουσιν οἱ ὄρθως κολάζουντες; Πῶλ. Δῆλου Θρ. Σωκ. Χρηματιστική μὲν ὅρα πενίσεως ἀπαλλάσσει, ιατρική δὲ, νίσου, δίκη δὲ, ἀκολασίας καὶ ἀδικίας. Πῶλ. Φαίνεται. Σωκ. Τί οὖν τούτων καλλιστέον ἐστιν ὥν λέγεις;³ Πῶλ. Τίνοιν λέγεις; Σωκ. Χρηματιστική, ιατρική, δίκης. Πῶλ. Πολὺ δικρέψει, ὁ Σώκρατες, ἡ δίκη. Σωκ. Οὐκοῦν αὖ θεοὶ γέδουντι πλείστην ποιεῖ, η ὠφέλειαν, η ἀμφότερος, εἶπερ καλλιστέον ἐστι. Πῶλ. Ναι. Σωκ. Μήρ' οὖν τὸ ιατρεύεσθαι ήδην ἐστι, καὶ γχίσουσιν οἱ ιατρευόμενοι; Πῶλ. Οὐκ ἔμαρτυρες δοκεῖ. Σωκ. Ἀλλ' ὠφέλιμόν γε ἡ γάρ; Πῶλ. Ναι. Σωκ. Μεγάλου γάρ κακοῦ ἀπαλλάσσεται,⁴ ὥστε λυτιτεῖται πομεῖναι τὴν ἀλγηδόνα καὶ ὑγιαίνειν. Πῶλ. Πῶς γάρ το; Σωκ. Μήρ' οὖν οὗτος ἀν περὶ σῶμα εὐδαιμονέστατος ἀνθρωπος εἴη ὁ ιατρευόμενος, η ὁ μηδὲ καρμνων τὴν ἀρχήν;⁵ Πῶλ. Δῆλου δῆτι μηδὲ καρμνων. Σωκ. Οὐ γάρ τοῦτ' ήν εὐδαιμονία, ὡς ἔστι, κακοῦ ἀπαλλαγή, ἀλλὰ τὴν ἀρχήν μηδὲ κτῆσις. Πῶλ. Εστι ταῦτα. Σωκ. Τί δέ; ἀθλιώτερος πότερος δυσὶν ἔχόντοι κακὸν εἴτ' οὐ σώματι εἴτ' ἐν ψυχῇ; ὁ ιατρευόμενος καὶ ἀπαλλαγιτόμενος τοῦ κακοῦ, η ὁ μὴ ιατρευόμενος, ἔχων δέ; Πῶλ. Φαίνεται μοι ὁ μὴ ιατρευόμενος. Σωκ. Οὐκοῦν τὸ δίκην διδόναι μεγιστου κακοῦ ἀπαλλαγὴ ήν, πονηρίας; Πῶλ. Ήν γάρ. Σωκ. Σωφρονίζει γάρ που καὶ θικαιωτέρους ποιεῖ καὶ ιατρική γέγνεται πονηρίας η δίκη. Πῶλ. Ναι. Σωκ. Εὐδαιμονέστατος μὲν ὅρος ὁ μὴ ἔχων κακίαν ἐν τῇ ψυχῇ, ἐπειδὴ τοῦτο μέγιστου τῶν κακῶν ἐφάνη. Πῶλ. Δῆλου δῆ.

πόνου ἔστειν η ἀστικά. — 4. Ἀλγηδόνι, ὡς λιπτὸν ἔστιν τὸν λέγεις;] Ἀποκλειστίας γε ὁ γῆς λόγος.] Έκ ΔΓ, ΑΤ, ἀλγηδόνι εἶναι τοῦ κειμένου τὰς τελευταίνες οὐσιαὶ λέξεις (ἢ οὐδὲ οἱ λατίναι μεταφραστεῖς τοῦ γεγράμματος) εὐλόγως ἔφερον δ' Ε — 4. Μεγάλου γάρ κακοῦ ἀπαλλάσσεται; Οι ιατρευόμενος. — 5. Ο μηδὲ κατέποντι τὴν

Σωκ. Δεύτερος⁶ δέ δήπου ὁ ἀπαλλαττόμενος. Πωλ. Ἔσκεν. Σωκ. Οὔτος δέ τὸν ὁ νουθετούμενός τε καὶ ἐπιπληττόμενος, καὶ δίκην διδόνει. Πωλ. Ναι. Σωκ. Κάκιστα ἄρα ζῆ ὁ ἔχων ἀδικίαν καὶ μὴ ἀπαλλαττόμενος. Πωλ. Φαίνεται. Σωκ. Οὐκοῦν οὗτος τυγχάνει ὅν, ὃς ἀν τὰ μέγιστα ἀδικῶν καὶ χρώμενος μεγίστη ἀδικία, διαπράξηται ὥστε μήτε νουθετεῖσθαι μήτε κολάζεσθαι μήτε δίκην διδόναι, ὥσπερ σὺ φέρες Ἀρχέλαον παρετκευάσθαι καὶ τοὺς ἄλλους τυλιγούσς καὶ ὄπισσας καὶ δυνάστας; Πωλ. Ἔσκε.

§ 35. Σωκ. Σχέδεν γάρ που σύτοι, τὸ ἄριστε, τὸ αὐτὸ δικάζειν εἰς⁷, ὡσπέρ ἀν εἴ τις τοῖς μεγίστοις νοσήμασι συνεισθεῖτο μὴ διδόναι δίκην τῶν περὶ τὸ σῶμα ἀνατρέψασις μηδὲ λατρεύεσθαι, φοβούμενος, ὡσπερονεὶ τὸ κάκεσθαι καὶ τὸ τέμνεσθαι, ὅτι ἀλγεινόν· ἡ οὐ δοκεῖ καὶ αὐτοῖς; Πωλ. Ἔμεγε. Σωκ. Ἄγνοῶν γε, ὃς ἔσκεν, οἵον ἐστιν ἡ ὑγεία καὶ ἀρετὴ σώματος. Κινδυνεύουσι γάρ, ἐκ τῶν νῦν γένεσιν τοιοῦτον τι ποιεῖν καὶ οἱ τὴν δίκην φεύγοντες, ὁ Πιλόε, τὸ ἀλγεινὸν αὐτοῦ καθερᾶν, πρὸς δὲ τὸ ὀφέλιμον τυφλῶς ἔχειν καὶ ἀγνοεῖν ὅσῳ ἀθλιώτερόν ἐστι μὴ ὑγιοῦς σώματος μὴ ὑγιεῖ ψυχὴ συνοικεῖν, ἀλλὰ σκθρᾶ καὶ ἀδικῷ καὶ ἀνεσίῳ· ἔτεν καὶ πᾶν ποιοῦσιν ὥστε δίκην μὴ διδόναι μηδὲ ἀπαλλάττεσθαι τοῦ μεγίστου κακοῦ, καὶ χρήματα παρετκευάζομενοι καὶ φίλους καὶ ὅπως ἀν ὕστιν ὡς πιθανώτατοι λέγειν. Εἰ δὲ ἡμεῖς ἀληθῆ ὡμολογήκαμεν, τὸ Πιλόε, ἀρ' αἰσθάνη τὰ συμβαίνοντα ἐκ τοῦ λόγου; ἡ βούλει συλλογισθεία⁸ αὐτά; Πωλ. Εἰ μὴ σοὶ γε ἄλλοις δοκεῖ. Σωκ. Ἀρ' οὖν συμβαίνει μέγιστου κακὸν ἡ ἀδικία καὶ τὸ ἀδικεῖν; Πωλ. Φαίνεται γε. Σωκ. Καὶ μὴν ἀπαλλαγὴ γε ἐφάνη τούτου τοῦ κακοῦ τὸ δίκην διδόναι; Πωλ. Κινδυνεύει. Σωκ. Τὸ δέ γε μὴ διδόναι ἐμμονὴ τοῦ κακοῦ; Πωλ. Ναι. Σωκ. Δεύτερον ἄρα ἐστὶ τῶν κακῶν μεγέθει τὸ ἀδικεῖν, τὸ δὲ ἀδικοῦντα μὴ διδόναι δίκην πάντων μέγιστον τε καὶ πρῶτον κακῶν πέφυκεν. Πωλ. Ἔσκεν. Σωκ. Ἀρ' οὖν οὐ περὶ τούτου, τὸ φίλε, ἡμφισθήσαμεν, σὺ μὲν τὸν Ἀρχέλαον εὐδαιμονίζων τὸν τὰ μέγιστα ἀδικοῦντα καὶ δίκην σύδεμίκην διδόντα, ἐγὼ δὲ τούναντίον οἰόμενος, εἴτ' Ἀρχέλαος εἴτ' ἄλλος ἀνθρώπων δστιτοῦν μὴ διδωσι δίκην ἀδικῶν, τούτῳ προσήκειν ἀθλίῳ εἶναι διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ ἀεὶ τὸν ἀδικοῦντα τοῦ ἀδικουμένου ἀθλιώτερον εἶναι, καὶ τὸν μὴ διδόντα δι-

ἀρχήν;] Ἐκ ΔΓ, προσέθηκα τὸ δεύτερον ἄρθρον. — 6. Δεύτερος.] «Δεύτερος, οὐ πρὸς εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ κατὰ τὸ τετάχθαι μέσος τῶν τριῶν. »ΣΧ.

§ 35. 2. [Η βούλει συλλογισθεία.] Σημαίνεται, ὅτι Ἀριστοτέλης τοῦ συλλογισμοῦ τὸν ὄρου ἐντεῦθεν εἰκῆρε σχεδὸν αὐταῖς λέξεσιν. ΣΧ.

πην τοῦ διδόντος; Οὐ ταῦτ' ἦν τὰ ὑπὸ ἐμοῦ λεγόμενα; Πωλ. Ναι. Σωκ. Οὐκοῦν ἀποδέδειχται ὅτι ἀληθῆ ἐλέγετο. Πωλ. Φαίνεται.

§ 36. Σωκ. Εἰεν. Εἰ σῦν δὴ ταῦτα ἀληθῆ, ὁ Πῶλε, τίς τὸ μεγάλην γρεῖξ εἶστι τῆς ῥητορικῆς; Δεῖ μὲν γάρ δὴ, ἐκ τῶν νῦν ὡμολογημένων, αὐτὸν ἔσσυτον μάλιστα φυλάττειν διπλῶς μὴ ἀδικήσει, ὃς ἵκανὸν κακὸν ἔξουτα² οὐ γάρ; Πωλ. Πάνυ γε. Σωκ. Εἰὸν δέ γε ἀδικήσῃ τὴν αὐτὸς τὴν ἄλλος τις δύναται, αὐτὸν ἔκδυτα iέναι ἐκεῖσε ὅπου ὡς τάχιστα δύναται θίκην,³ παρὰ τὸν δικαστὴν ὡσπερ παρὰ τὸν ίατρὸν σπεύσειται, ὅπως μὴ ἐχρονισθεὶς τὸ νόσημα τῆς ἀδικίας ὑπουλῶν τὴν ψυχὴν ποιήσῃ καὶ ἀνιάτου· τὴν πῶς λέγωμεν, ὁ Πῶλε; Εἴπερ τὰ πρότερον μένει τὸν ὄμολογόματα, οὐκ ἀνάγκη ταῦτα ἔκδινεται οὔτω μὲν συμφωνεῖν, ἄλλως δὲ μή; Πωλ. Τί γάρ δὴ φῶμεν, ὁ Σώκρατες; Σωκ. Επὶ μὲν ἄρα τὸ ἀπολογεῖσθαι ὑπὲρ τῆς ἀδικίας τῆς αὐτοῦ, τὴν γονέων τὴν ἐταίρων τὴν πατρίδος ἀδικούστης, οὐ χρήσιμος οὐδὲν τὴν ῥητορικὴν ἡμῖν, ὁ Πῶλε εἰ μὴ εἴ τις ὑπολάβοι, ἐπὶ τούναντίου, κατηγορεῖν δεῖν μάλιστα μὲν ἔσσυτον, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν εἰκείων καὶ τῶν ἄλλων, διὸ διὰ τοὺς φίλων τυγχάνη ἀδικῶν, καὶ μὴ ἀποκρύπτεσθαι, ἄλλ' εἰς τὸ φανερὸν ἀγειν τὸ ἀδικημα, ἵνα δῆ δίκην καὶ ὑγιῆς γένηται, ἀναγκάζειν τε καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους μὴ ἀποδειλιχεῖν, ἄλλα παρέγειν μύσαντα καὶ ἀνθρείως ὡσπερ τέμνεται καὶ κάτιν ίατρῷ, τὸ ἀγαθὸν καὶ καλὸν διώκεται, μὴ ὑπολογιζόμενον τὸ ἀλγεινόν. Εάν μέν γε πληγῶν ἀξιαὶ δικηγορῶν τὴν τύπτειν παρέγονται· ἐάν δὲ δεσμοῦ, δεῖν ἐάν δὲ ζημίας, ἀποτίνανται· ἐάν δὲ φυγῆς, φεύγονται· ἐάν δὲ θανάτου, ἀποθνήσκονται· αὐτὸν πρῶτου κατηγορεῖν ὅνται καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων, καὶ μὴ φειδόμενον, ἄλλ' ἐπὶ τούτῳ γράμμαν τὴν ῥητορικὴν, ὅπως ἀν, καταδήλων γιγνομένων τῶν ἀδικημάτων, ἀπαλλάξτονται τοῦ μεγίστου κακοῦ, ἀδικίας. Φῶμεν οὕτως, τὴν μὴ φῶμεν, ὁ Πῶλε; Πωλ. Ἄτεπα μέν, ὁ Σώκρατες, ἔμοιγε δοκεῖ τοῖς μέντοι πρόσθει τίσως *φοι* ὄμολογεῖται.⁴ Σωκ. Οὐκοῦν τὴν κάκινα λατέσσυ τὰς ἀνάκηγη συμβαίνειν. Πωλ. Ναι ταῦτο γε οὕτως ἔγει. Σωκ. Τούναντίου δέ γε αὖ μεταβεβλόντα, εἰ ἄρα δεῖ τινα⁵ κακῶς ποιεῖν εἴτ' ἐχθρὸν εἴτε δυτινοῦν, ἐάν μόνον μὴ ἀδι-

§ 36. 2. Κακὸν ἔξουτα.] «Προσυπακουστέον, τὸ πρὸς κακοδαιμονίαν.» ΣΧ. — 3. [Ως τάχιστα δώσει δίκην.] Τάχιστα δώσει δίκην παρὰ τὸν δικαστὴν, ἀδηλασθὴ τὸν οἰκείον λογισμὸν, βασανίζοντα αὐτοῦ τὰς φαντασίας καὶ κολάζοντας παραλόγους; ἔννοιας. Οὐκ εἰσάγειν

»οὗν εἰς δικαστάριον, ἀλλὰ νοοθεσίαν καὶ ἐπίπληξιν ἐφ' ἔσυτὸν καὶ τὸν οἰκείους ἀγειν παρακελεύσται.» ΣΧ. — 4. Ιτως; σοι ὁμολογεῖται.] Ως περιττὴ ἀποκλειστέον τοῦ κειμένου τὸν ἀνταναμικόν, δῆξεν τοῦτο καὶ τῷ Ε. — 5. Εἰ ἄρα δεῖ τινα.] «Φησίν δέ, εἰ δέ ἔστι τις

κατέπιεν αὐτὸς⁶ ὑπὸ τοῦ ἐγθρόσ. τοῦτο μὲν γάρ εὐλαβητέου· ἐάν δὲ ἄλλον ἀφίκῃ ὁ ἐχθρός, παντὶ τρόπῳ παροχτευχστέου καὶ πράττοντα καὶ λέγοντα ὅπως μὴ δῷ δίκην μηδὲ ἔλθη παρὰ τὸν δικαστήν· ἐάν δὲ ἔλθη, μηχανητέου ὅπως σὺ διαφύγοι καὶ μὴ δῷ δίκην ὁ ἐγθρός, ἀλλ' ἐάν τε γραπτὸν ἡρπακώς ἢ πολὺ, μὴ ἀποδιδῷ τοῦτο, ἀλλ' ἔχον ἀναλίσκη⁷ καὶ εἰς ἀκατέψυκτον καὶ εἰς τοὺς ἔχοντας ἀδίκως καὶ ἀθέοις, ἐάν τε αὖ θαυμάτου μέσον ἀγέιτηκηντος ἢ, ὅπως μὴ ἀποθανεῖται μάλιστα μὲν μηδέποτε, ἀλλ' ἀθάνατος ἔσται πουρός ὁν, εἰ δὲ μὴ, ὅπως ὁς πλειστὸν χρόνου βιώσεται τοιοῦτος ὁν. Ἐπὶ τὰ τοιοῦτα ἔμοιγες δοκεῖ, ὃ Πόλε, ἡ ἀρτορικὴ χρήσιμος εἶναι· ἐπεὶ τῷ γε μὴ μέλλοντι ἀδικεῖν σὺ μεγάλη τίς μοι δοκεῖ ἡ χρεία αὐτῆς εἶναι, εἰ δὴ καὶ ἔστι τις γοσία⁸. ὡς ἐν γε τοῖς πρόσθεν εὐδαμῆ ἐφάνη σύστα.

§ 37. Καλ. Εἰπέ μοι, ὃ Χαιρεψῶν, σπουδάζει ταῦτα Σωκράτης ἡ παῖς; Χαιρ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὃ Καλλίκλεις, ὑπερφυῶς σπουδάζειν οὐδὲν μέντοι οἴον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν.² Καλ. Νὴ τοὺς θεοὺς, ἀλλ' ἐπιθυμῶ. Εἰπέ μοι, ὃ Σώκρατες, πότερον σε φῶμεν νῦνι σπουδάζοντας ἡ παῖς; Εἰ μὲν γάρ σπουδάζεις τε καὶ τυγχάνει ταῦτα ἀληθῆ ἔνταξις λέγεις, ἀλλοτε ἡ ἡμῶν ὁ βίος ἀνατετραχυμένος ὁν εἴη τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντα τὰ ἐναντία πράττομεν, ὡς ἔστιν, ἡ ἡ δεῖ; Σοκ. Ὡ Καλλίκλεις, εἰ μὴ τι ἦν τοῖς ἀνθρώποις πάθος, τοῖς μὲν ἀλλο τι, τοῖς δὲ ἄλλο τι, τὸ αὐτὸν,³ ἀλλά τις ἡμῶν ἴδιον τι ἐπασχε πάθος ἡ οἱ ἄλλοι, σὺν ᾧν ἥδιον ἐνδείξασθαι τῷ ἐτέρῳ τὸ αὐτοῦ πάθημα. Λέγω δὲ ἐνυσίστας ὅτι ἐγὼ τε καὶ σὺ νῦν τυγχάνομεν ταῦταν τι πεπενθήτες, ἐρῶντε δύο ὅντε δυοῖν ἐκάτερος, ἐγὼ μὲν Αἰγαῖονταν τε τοῦ Κλεονίου καὶ φιλοσοφίας, σὺ δὲ δυοῖν, τοῦ τε

αὐτοῦ σου, μὴ ἀδικεῖ δε το, ἀλλὰ τοῖς τοῖς Γάλλοις si toutesfois. Αἴγειν «ἄλλον τινά, μὴ θελήτης αὐτὸν δουνας εἰς τὸν ἀληθεῖς ἔστι τὸ χρήσιμον εἰναι ἡ ἀρέθημον πρός τι τὴν ἀρτορικήν. Παραπλησίως Λευκίνος (Κατά Κτητιφ. σελ. 543) λακοδινῶς ἀναγνόσσει καταγινώσκων Δημοσθένους, λέγει, «Τοῦτον τὸν ἄνδρα, εἰ δὴ καὶ οὗτος ἀνήρ, στερεανοῖ x. t. λ.»

§ 37. 2. Οὐδὲν μέντοι οἴον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν.] «Οἶον, ἀντὶ τοῦ θαυμαστὸν ἐνταῦθα.» ΣΧ. Οὐδέναθαυμαστὸν ἐμαρτυρεῖται ἐνταῦθα γε τὸ Οἶον, ἀλλ' ἔχει προσυπακουόμενον τὸ «Τοιοῦτον,» ὡςτερ ἀν εἰ ἐλεγεν ἀνελλιποῖς, «Οὐδὲν μέντοι τοιοῦτον, οἴον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶσθαι δὲ κατὰ τὸ πλήρες ἐρμηνεύει ἡ τῶν Γάλλων φωνή, il n'est rien de tel que de l'interroger lui-même. — 3. Τὸ αὐτό.] Ισ. γρ. μετὰ τῆς μετοχῆς, Τὸ αὐτὸν δυ,

Αθηναίων δήμου καὶ τοῦ Πυριλάμπους.⁴ Αἰσθάνομαις δὲ σοῦ ἐκάστοτε, καίπερ εὔτος δεινοῦ, ὅτιδε ἔπως ἀντιφῆ σοῦ τὸ παιδίκα⁵ καὶ ὅπως ἄν φῇ ἔχειν, οὐ δύναμένου ἀντιλέγειν, ἀλλὰ ἄντι καὶ κάτω μεταδιχλωμένου. Εὐ τε γάρ τη ἐκκλησίᾳ, ἐάν τι σου λέγοντος ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναῖων μὴ φῇ οὕτως ἔγειν, μεταδιχλωμένος λέγεις ἢ ἐκεῖνος βούλεται, καὶ πρὸς τὸν Πυριλάμπους νεονίκην τὸν καλὸν τοῦτον τοικύτα ἔτερον πεπονθεῖ. Τοῖς γάρ τῶν παιδικῶν βούλευμασί τε καὶ λόγοις οὐχ οἶστος τοῖς τε εἴναι τοῖς λέγεις, θαυμάζοις ἀποπάθεσταις, οἵτοις ἀντιπολεμοῦσι τοῖς λέγεις, οἵτοις εἴποις ἀν αὐτῷ, εἰ βούλοιο τὰκτηνῇ λέγειν, ὅτι εἰ μὴ τις πάσσει τὰ σὰ παιδίκα τοῖς λέγοντας, οὐδὲ σὺ πάντη ποτὲ ταῦτα λέγων. Νόμιζε τούτου καὶ παρ' ἐμοῦ χρῆναι ἔτερα τοικύτα ἀκούειν, καὶ μὴ θαύμαζε ὅτι ἔγώ σοι ταῦτα λέγω, ἀλλὰ τὴν φιλοσοφίαν, τὰ ἐμὰ παιδίκα, πάντον ταῦτα λέγονταν. Λέγει γάρ, ὡς φίλε ἐταῖρε, αἱ τοῦ νῦν ἐμοῦ ἀκούεις, καὶ μοὶ ἐστι τῶν ἔτερον παιδίκῶν πολὺ τίττου ἔμπληκτος.⁷ Ο μὲν γάρ Κλεινίεις οὗτος ἀλλοτε ἀλλοιον ἐστὶ λόγων,⁸ ἡ δὲ φιλοσοφία αἱ τῶν αὐτῶν λέγει δὲ ἢ σὺ νῦν θαυμάζεις παρῆσθα δὲ καὶ αὐτὸς λεγομένοις. Η δέννη ἐκείνην ἔξελεγκτον, ὅπερ ὅρτι ἔλεγον, ὡς οὐ τὸ ἀδικεῖν ἐστι, καὶ ἀδικοῦντα δίκην μὴ διδύκι, ἀπάντων ἔσχατου κακῶν, ἦ, εἰ τοῦτο ἐάσταις ἀνέλεγκτον, μὰ τὸν Κύνα τὸν Αἰγυπτίων Σεδύ,⁹ σὺ σοι ὅμολογήσει

καθάπερ ἔδοξε τῷ Ἐ. Τὸ ἔξης, «ἴδιον πληρεῖς» τι... ἡ οἱ ἄλλοις κακῶς πένονται ἀντὶ τοῦ, ίδιον τι παρὰ τοὺς ἄλλους, τουτέστιν ἀνόρθωτον ὡς πάσχουσιν οἱ ἄλλοι. — 4. Τοῦτε Ἀθηναίων δήμου καὶ τοῦ Πυριλάμπους.] Προσυπακουστέον ἐκ τοῦ πρόσθιν τὸ Δῆμου· δῆμος γάρ περιεκτικῶς ὁ τῶν Ἀθηναίων, καὶ Δῆμος κυριωτυμικῶς (τεισωμένον καὶ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν συντίθει) ὁ Πυριλάμπους νίος ἐκαλεῖτο, οὗ μέμνηται καὶ ὁ κωμικὸς (Ἀριστοφ. Σφ. 97),

Καὶ, νὴ Δᾶ, ήν τοῦ γέ που γεγραμμένον

Τὸν Πυριλάμπους ἐν Σύρᾳ Δῆμον καλόν.

— 5. Αἰσθάνομει οὖν σοῦ ... ὅτι... οὐ δύναμένου. Ο νοῦς καὶ ἡ συγάρτησις, Αἰσθάνομει ὅτι σὺ δύνασαι κ. τ. λ. ὡς ἔξηγήσατο ἄλλου χωριών παραθέτεις ὁ Ἐ. — 6. Οπως ἀντιψῆ σοῦ τὰ παιδίκα.] ΔΓ, ὅπερ ἄν φῇ. Ισως ἡγάλλει γεγραμμένον, «ὅπως ἄν τι ἀντιψῇ σοῦ τὰ παιδίκα κ. τ. λ.» τουτέστιν, ὅπως ἄν τὰ παιδίκα ἀποφῆ ἡ καταφῆ τε ἔχειν, οὐ δύνηται ἀντιλέγειν. — 7. Εμ-

πληρεῖς» τοιούτος.¹ «Γοάρεται καὶ Ἐκδηλητος.» Οὐδέν πόθες ἔπος ὥδε τὸ Εκδηλητος. «Εμπλήκτους, πανομένους, μεμηρότχες, εὐνεταθίτους καὶ καταπληκτικούς,» φυσίν Ήσύχιος — 8. Ο Κλεινίεις... λογων.] Ο τοῦ Κλεινίου νίος οὗτος Ἀλκιβιάδης ἀλλοτε ἄλλα λέγει. — 9. Μή τὸν κύνα, τὸν Αἰγυπτίου ξενόν.] Δι' εὐλάβειαν τὴν περὶ τοὺς Θεοὺς, οὐ μόνον τὸν κύνα καὶ ἔτερα ζῶα, ἀλλὰ καὶ φυτά, δώματα, Ραδαράνθινος τοῦτο καθηγητακύνον, ὃς φησι Σουίδας. «Ραδαράνθινος δόκος, ὁ κατὰ χηνὸς νὴ κυνὸς ἡ πλατύνου ἡ χριστὸς ἡ τενὸς νάλλου τοιούτου... Τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ Σωκράτους δόκοι. Σημεῖον (γρ. Σημειοῦ) τοῦτο περὶ δόκου, ὁ καὶ νῦν ἐπιχωριάζει πολλοὶ γύρῳ πρὸς λάχανος ὀμνύουσιν εὔορκιαν ἐπιδεικνύμενοι.» Ενθα ὁ ἐκδότης Κυστέρος δύο παρατίθεται μαρτύρια, τὸ μὲν, ἐκ τοῦ Πορφύρου· «Οὐδὲ Σωκράτης τὸν κύνα καὶ τὸν χῆνα δύοντας ἐπαίξειν, ἀλλὰ κατὰ τὸν τοῦ ηδίδες δίκαιον παῖδα ἐποιεῖτο τὸν δόκον· τὸ δὲ, ἐκ τοῦ Φιλοστράτου· «Σωκράτης τὸν κύνα καὶ τὸν χῆνα καὶ τὴν πλέ-

Καλλικλής, ὁ Καλλίκλεις, ἀλλὰ διαρωνήσει ἐν σπάντι τῷ βίῳ. Καίτοι ἔγωγε οἵμη, ὁ βέλτιστος, καὶ τὸν λόραν μοι κρείττον εἶναι ἀναρμοστέον τε καὶ διαφορεῖν, καὶ χορὸν ὡς χορηγούσιν, καὶ πλειστοὺς ἀνθρώπους μὴ ὄμολογεῖν μοι, ἀλλ' ἐναντία λέγειν, μᾶλλον ἢ ἔντα ἐμὲ ἐμαυτῷ ἀσύμφωνον εἶναι καὶ ἐναντία λέγειν.

§ 38. Καλ. Ὡ Σώκρατες, δοκεῖς μοι νεανιεύεσθαι² ἐν τοῖς λόγοις, ὡς ἀληθῶς δημηγόρος ὡν καὶ νῦν ταῦτα δημηγορεῖς, ταῦτὸν παθήνας Πάλου πάθες, σπερ Γοργίου κατηγόρει πρὸς σὲ παθεῖν. Ἐφη γάρ πῶν Γοργίου ἐρωτώμενον ὑπὸ σοῦ, ἐξαν ἀρίκηται παρ' αὐτὸν μὴ ἐπιστάμενος τὰ δίκαια ὁ τὴν ῥητορικὴν βουλόμενος μαθεῖν, εἰ διδάξοι αὐτὸν ὁ Γοργίας, αἰσχυνθῆναι αὐτὸν καὶ φάνηται διηδάξειν διὰ τὸ ἔθος τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἀγανακτοῦν ἀν εἰ τις μὴ φαίνεται διὰ τὴν ταύτην τὴν ὄμολογίαν ἀναγκασθῆναι ἐναντία αὐτὸν αὐτῷ εἰπεῖν, σὲ δὲ αὐτὸν τοῦτο ἀγαπᾷν, καὶ σοῦ καταγελᾶν, ὡς γέ μοι δοκεῖν, δρθῶς τότε νῦν δὲ πάλιν αὐτὸς ταύτου τοῦτο ἐπαθεῖ. Καὶ ἔγωγε καὶ αὐτὸς τοῦτο σὺν ἀγαμαι Πῶλον, ἐτι σοι συνεχώρησε τὸ ἀδίκειν αἴσχυλον εἶναι τοῦ ἀδίκεισθαι. Ἐκ ταύτης γάρ αὗτῆς ὄμολογίας αὐτὸς ὑπὸ σοῦ συμποδισθεῖς ἐν τοῖς λόγοις ἐπεστομίσθη, αἰσχυνθεῖς δὲ ἐνέστι εἰπεῖν. Σὺ γάρ τῷ ὅντι, ὁ Σώκρατες, εἰς τοικῦτα ἀγεις φορτικὰ καὶ δημηγορικά,³ φάσκων τὴν ἀληθείαν διώκειν, ἀ τύσει μὲν οὐκ ἔστι καλό, νόμῳ δέ ὡς τὰ πολλὰ δὲ ταῦτα ἐναντία ἀλλήλων ἔστιν, ἢ τε φύσις καὶ ὁ νόμος. Εὖ σὺν τις αἰσχύνηται καὶ μὴ τολμᾷ λέγειν ἀπεργοῦσι, ἀναγκάζεται ἐναντία λέγειν. Ο δὴ καὶ σὺ τοῦτο τὸ σοφὸν⁴ κατακυνεσθιώς κακουργεῖς ἐν τοῖς λόγοις,⁵ ἐξαν μέν τις κατὰ νόμου λέγῃ, τὰ κατὰ φύσιν ὑπερωτῶν, ἐπεν δὲ τὰ τῆς φύσεως, τὰ τοῦ νόμου. Ωσπερ αὐτίκη ἐν τούτοις, τῷ ἀδίκειν τε καὶ τῷ ἀδίκεισθαι, Πάλου τὸ κατὰ νόμου αἴσχυλον λέγοντος, σὺ τὸν νόμον ἐδιώκαθες⁶ κατὰ

ταύτην δίμην οὐχ ὡς θεοὺς, διλλ' ἵνα μὴ «θεοὺς ὄμοιν». Εὔπολες δὲ ὁ κωμικὸς καὶ «Ναὶ μὲν τὴν κεράμεην» εἰρηκεν ἔνθια ὁ Ἀθήνας (τελ. 370) φησίν, «Ἐδέντει δὲ Ιωνικὸς εἶναι ὁ δρόκος· καὶ οὐ πιράδοξον», εἰ κατὰ τῆς κεράμεης τινὲς «δίμηνον» ὀπότε καὶ Ζήνων Κίττιεὺς, ὁ «τῆς Σταθερῆς, μεμούμενος τὸν καντά τῆς κυνὸς δρόκον Σωκράτους, καὶ αὐτὸς ὡμηνε τὴν κάππαρεν» Παραπλήσιόν πάσι ἔστι τῷ τῆς καππάρεως δρόκῳ τὸ παρά τοῖς Ἱταλοῖς θεοματικὸς ἐπιφῶνημα Capperi!

§ 38. 2. Νεανιεύεσθαι.] «Μέγα φρονεῖς, κομπάξεις.» ΣΧ. — 3. Φορτικὰ καὶ δημηγορικά.] «Φορτικὰ ἔστι τὰ βι-

ρος ἐμποιοῦντα· Δημηγορικὰ, τὰ πρὸς «τὴν τῶν πολλῶν βλέποντα δόξαν.» ΣΧ. — 4. Τὸ σοφόν.] «Ἀντὶ τοῦ, σόφισμα.» ΣΧ. — 5. Κακουργεῖς ἐν τοῖς λόγοις.] Κακουργεῖν ἐν τοῖς λόγοις ἔστι, τὸ δολιεύεσθαι, ἢ μὴ ἀποκρινόμενον πρὸς τὰ ἐρωτώμενα, ἢ παρεξηγούμενον αὐτά. Τοιοῦτον σημαίνει καὶ τὸ παρὰ τοῖς Γάλλοις chicaner. «Κακούργος, δόλιος,» φησίν Ήπύχιος. Μέμνηται τοῦ Πλατωνικοῦ χωρίου τούτου καὶ Αριστοτέλης (Περὶ ἐλέγχ. σοφιστ. XII, 8). — 6. Ἐδιώκαθες.] «Ἐδίωκες αδιωκάθειν, διώκειν ἐρκαλοῦντα ἢ τρέχοντα» φησίν ὁ Τίμαρος ἐν τῷ Λεξικῷ. «Ο τύπος τοῦ Αἴτιων, σὺ κατὰ πολλὸν γοζτεν.

φύσιν. Φύσει μὲν γὰρ πᾶν αἰσχρὸν ἐστιν, ὅπερ καὶ νόκιον, οἷον τὸ ἀδικεῖσθαι, νόμῳ δὲ, τὸ ἀδικεῖν. Οὐδὲ γὰρ ἀνδρὸς τοῦτο γέ-
στι τὸ πάθημα, τὸ ἀδικεῖσθαι, ἀλλὰ ἀνδραπόδου τινὸς ὃ κρείτ-
τον τεθνάναι ἐστιν ἡ ζῆν, ὅστις ἀδικούμενος καὶ προπηλακιζόμε-
νος μὴ οἶδε τέ ἐστιν αὐτὸς αὐτῷ βοηθεῖν, μηδὲ ἄλλῳ οὐδὲν καὶ δη-
ται. Ἀλλ᾽, οἵματι, οἱ τινέρευσι τοὺς νόμους οἱ ἀσθενεῖς ἀνθρωποί εἰ-
σι καὶ οἱ πολλοί. Πρὸς αὐτοὺς οὖν καὶ τὸ αὐτοῖς συμφέρον τοὺς τε
νόμους τίθενται καὶ τοὺς ἐπακίνους ἐπαινοῦσι καὶ τοὺς ψήγους ψέ-
γουσιν, ἐκφοροῦντες ταῖς ἐρρωμενεστέρους τὴν ἀνθρώπων καὶ δυ-
νατοὺς ὄντας πλέον ἔχειν, ἵνα μὴ αὐτῶν πλέον ἔγωσι, λέγουσιν
ὅς αἰσχρὸν καὶ ἀδικον τὸ πλεονεκτεῖν καὶ τοῦτο ἐστι τὸ ἀδικεῖν,
τὸ πλέον τῶν ἄλλων ζητεῖν ἔχειν. Ἀγαπῶσι γάρ, οἵματι, αὐτοὶ ἀν-
τὸν ἔχωσι, φαυλότεροι δὲντες.

§ 39. Διὰ ταῦτα δὴ νόμῳ μὲν τοῦτο ἀδικον καὶ αἰσχρὸν λέ-
γεται, τὸ πλέον ζητεῖν ἔχειν τῶν πολλῶν, καὶ ἀδικεῖν αὐτὸν κα-
λοῦσιν· ἡ δέ γε, οἵματι, φύσις αὐτὴ ἀποφαίνει οὐ δικαιούντος ἐστι²
τὸν ἀμείνω τοῦ χειρονος πλέον ἔχειν, καὶ τὸν δυνατότερον τοῦ
ἀδυνατωτέρου. Δηλοὶ δέ³ ταῦτα πολλαχοῦ ὅτι οὗτος ἔχει, καὶ ἐν
τοῖς ἄλλοις ζώοις καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ὅλαις ταῖς πόλεσι καὶ
τοῖς γένεσιν, ὅτι οὗτος τὸ δίκαιον κέκριται, τὸν κρείττον τοῦ γέντο-
νος ἄρχειν καὶ πλέον ἔχειν. Ἐπεὶ ποιῷ δικαίῳ χρώμενος Ξέρξης
ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν, ἡ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς Σκύθας;
ἢ ἄλλα μυρία ἀν τις ἔχοι τοιχῦτα λέγειν. Ἀλλ᾽, οἵματι, σύτοι κα-
τὰ φύσιν τὴν τοῦ δικαίου ταῦτα πράττουσι, καὶ, νοι μὰ Δία, κα-
τὰ νόμου γε τὸν τῆς φύσεως οὐ μέν τοι ἵσως κατὰ τοῦτο ὃν τὸν τοῦτο
τιθέμεθα πλάττουτες τοὺς βελτίστους καὶ ἐρρωμενεστάτους ἡμῶν
αὐτῶν, ἐκ νέων λαμβάνοντες ὥσπερ λέοντας, καὶ κατεπέδουτές τε
καὶ γυπτεύοντες καταδυλούμεθα, λέγοντες ως τὸ ἴσον χρὴ ἔχειν,
καὶ τοῦτο ἐστι τὸ κακὸν καὶ τὸ δίκαιον. Ἔδν δέ γε, οἵματι, φύσιν
ἴκανήν γένηται ἔχων ἀνήρ, πάντα ταῦτα ἀποσεισάμενος καὶ διαρ-
ρήξας καὶ διαφυγὼν καὶ καταπατήσας τὰ ἡμέτερα γράμματα⁴
καὶ μαγγανεύματα καὶ ἐπωδάς καὶ νόμους τοὺς πάρα φύσιν ἀπαν-
τας, ἐπαναστὰς ἀνερχόντης δεσπότης ἡμέτερος ὁ δοῦλος, καὶ ἐνταῦ-
θα ἐξέλαυψε τὸ τῆς φύσεως δίκαιον. Δικεῖ δέ μοι καὶ Πίνδαρος
ἄπερ ἐγὼ λέγω ἐνδείκνυσθαι ἐν τῷ ἀσματι, ἐν ὃ λέγει, ὅτι «Νό-
μος ὁ πάντων βασιλεὺς⁵ θνατῶν τε καὶ ἀθανάτων» οὗτος δέ δὴ, φη-

§ 39. 2. Ἀποφαίνεις ἈΝ, δικαιόντος νόμους. — 5. Νόμος ὁ πάντων βασι-
λεὺς καὶ τ. λ. Πινδαρος γραφή, Ἀν ΑΥΤΟ. λεὺς καὶ τ. λ. Πινδαρος Ηροδοτος (γ, 38)
— 3. Δηλοὶ δέ. Ηφύσις. — 4. Τὰ ἔχοντα τῷ λεγομένῳ, καὶ σθῶς μοι
ἡμέτερα γράμματα] Τοὺς ἡμετέρους οὐδεὶς Πινδαρος ποιεῖται, Νόμος πά..

σίν, ἄγει βικίως τὸ δικαιόταχον ὑπερτάχ χειρὶ τεκμαίρομαι ἐργοῖσιν Ἡρακλέους, ἐπεὶ ἀπριάτας», λέγει οὗτο πως, τὸ γάρ ἄσυνα σὺν ἐπισταμοι, λέγει δ', ὅτι εὔτε πριάμενος, εὔτε δόντος τοῦ Γηρυόνου, ἡλάσσατο τὰς βροῦς, ὡς τούτου ὅντος τοῦ δικαιίου φύσει, καὶ βοῦς καὶ τἄλλα κτήματα εἶναι πάντα τοῦ βελτίους τε καὶ κοστούς τὰ τῶν χειρόνων τε καὶ ἡτόνων.

§ 40. Τὸ μὲν δὲν αἰλούρες σύτοις ἔγει, γνώσῃ δὲ, ἃν ἐπὶ τὰ μεῖζα ἔλθη² ἐάστας οὐδὲ φιλοσοφίαν. Φιλοσοφία γάρ τοι ἐστιν, ὡς Σώκρατες,³ χάριεν, ἃν τις αὐτοῦ μετρίοις ἀψηται ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἐξ δὲ παρακτέον τοῦ θέσοντος ἐνδιατρίψη, διαφθίσας τῶν ἀνθρώπων. Εάν γάρ καὶ πάντα εὐρήταις ἥ καὶ πόρρω τῆς ἡλικίας φίλος, ἀναγκή πάντων ἀπειρού γεγονέναι ἐστιν, ὡς χρὴ ἐμπειρού εἶναι τὸν μέλλοντα καλὸν κάγκελον καὶ εὐδόκιμον ἔτεσθαι ἀνδρον. Καὶ γάρ τῶν νόμων⁴ ἀπειροι γίγνονται τῶν κατὰ τὴν πόλιν καὶ τῶν λάργων, οἷς δεῖ γράμμενον ὁμιλεῖν ἐν τοῖς συμβολαῖσι⁵ τοῖς ἀν-

των βασιλέα φέσας εἶναι,» οὐδὲν ἔτερον ἢ τὰ παρ' ἐκδοσίαις κατὰ πρότη-
φιν μᾶλλον ἡκακὲ ἀπόδειξιν, τῇ μὲν εὐλόγως τῇ δὲ καὶ πατέα λόγον δίκια, νομίζεινά τε καὶ πραττόμενα σημα-
νων· ὅσπερ εἰκὸς καὶ τὸν Πινδάρον τοῦ-
το βούλεσθαι λέγειν σύν ἐπανιστάται τὸν
βιαζόμενον τὸ δίκαια νόμον. Καὶ λικῆς
ὅς ἔστι, κακούργειν ἐν τοῖς λόγοις, πα-
ρεξηγούμενος τὸ Πινδάρειον ἀτυχ. Εἴστι γάρ φάναι διπερ περὶ τῶν εὐ-
νομούμενῶν ἔθνον δὲ τὸ ἐλαστον τὰ ἐ-
αυτοῦ ἔχειν, Νόμος ἐκείνοις πάντοι βα-
σιλέως, προσθένται, ὥστετος καὶ περὶ
τῶν δυτικούμενῶν, ὅτι Νόμος αὐτοῖς
ἐστι πάντων βασιλέως τὸ τὸν λαρεῖται
τὰ τῶν ἡττόνων ἀποκλεῖεν, οὐ τὸν τοι-
ούτον νόμον ἐπανιστάται, ἀλλ ἀπλῶς τὸ
συμβατίον ἀπορχισθεῖνον. Ο πλεῖον
περὶ τούτου μαθεῖν γλεγόμενος ἐπίτω
τὰς εἰς τὸν Πινδάρον λείψανα σελ. 76
μακρὰς συμβιώτεις τοῦ Συνεδρίου, πασὸν
οὐ καὶ τὸ προλείμενον ὅπουα εὑρήσει εἰς
τοὺς ἔξης στίχους ἐντεταμένον ὑπὸ τοῦ
Ἐρμάνου.

Νόμος ὁ πάντων βασιλέως
δικαιῶν τε καὶ δικιάτων ἄγει
δικαιῶν τὸ βιαστικὸν ὑπερτάχ
χειρὶ τεκμαίρομαι
ἔργοισιν Ἡρακλέος.

Σημειωτέα δὲ καὶ ἀ τούτοις προστίθησιν
ἀριστεῖόντος ἐξ ἑτέρου μὲν ἀτματος Πιν-
δάρου, τὴν αὐτὴν δὲ περὶ Γηρυόνου ὑ-
πόθεσιν ἔχοντα,

Σὲ δ' ἐγὼ περὶ ἀμπελοῦ

αἰνέω μὲν, Γηρυόνη· τὸ δὲ μὴ διτ
οἰλτερον σύγκαι πάρπαν,
ἔτος δέ μάλιστα δηλοῦται ὁ τοῦ Πινδά-
ρου νόμος, τον μὲν βιαστικόντα Γηρυόνην
ἐπανιστάται, τοῦ δὲ βιασαμένου Ἡρα-
κλίους τὸ ἔργον, ὡς τῷ διτ μὴ φίλον
συγκέιτον εἶναι φάσκοντος. Σημειούθεν
δὲ τελευταῖον καὶ τόδε, ὅτι τὸν Βασι-
λέα πάντων νόμον τοῦτον αἰνίττεται καὶ
ἔξηγεται καὶ ὁ Ἀκόστολος (Ιεράθ. Β,
8), δε τέλει, «Εἰ μέντοι νόμον τελεί-
τε ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ, κατὰ τὴν γραφήν. Ἀ-
γαπήσεις τὸν πλησίου σου ὡς σεαυτὸν,
καὶ ποιεῖτε.»

§ 40. 2. [Ἄν ἐπὶ τὰ μεῖζα ἔλθη.]
«Μεῖζον φασίν ὁ Καλλικῆς, τὴν κατ' αὐ-
τὸν ῥητορικήν ίσως δὲ καὶ τὴν τορην.
νιδα, ὡς ὑπερον δηλοῦται.】 ΣΧ. — 3.
Φιλοσοφία γάρ τοι ἐστιν, ὡς Σώκρατες
κ. τ. λ. [Τὸ χωρίον τοῦτο, ἐντεῦθεν δι-
χοι τοῦ, «Βιος καὶ δέξια, καὶ δίλα πολ-
λὰ ἀγκάλια», διόκληρον κατεγώμενον ἐν
τῷ ιδίῳ συγράμματι ὁ Γέλλιος (Α. GEL-
LIUS, Noct Attic. X, 22) αὐτοῖς ταῖς
Εὐλογικαῖς λεῖξεται, δίγχα Λατωνῆς μετα-
φράσεως, διὸ τὸ δέουντες φησί τὴν
Λατίνων φωνήν αὐτοὺς κατὰ τρόπου ἐκ-
ρρέπει: *Vertere ea consilium non su-
it, quoniam ad proprietates eorum
nequaquam possit latina oratio adspic-
rare.* — 4. Καὶ γάρ τῶν νόμων.] Α-
πιρίθμηται ὡν οἰεται φυσιῶς Καλλι-
κῆς ἀπειρού εἶναι τὸν φελόσοφον. ΣΧ.
— 5. Συμβολαῖοις.] «Συμβολαῖα παρὰ
τοῖς Ἀττικοῖς αἱ ἀσφάλειαι καὶ συγγρα-

θρώπαις καὶ ιδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, καὶ τῶν ἡδουῶν τε καὶ ἐπιθυμῶν τῶν ἀνθρωπείων, καὶ συλλήθον τῶν ἡθῶν⁶ παντάπατον ἀπειροτείγονται. Ἐπειδὴν οὖν ἔλθωσι εἰς τινὰς ιδίαν τὴν πολιτικὴν πρᾶξιν, καταγέλαστοι γίγονται, ὥσπερ γε, σίμαι, οἱ πολιτικοὶ ἐπειδὴν αὐτοῖς εἰς τὰς ὑμετέρους διατριβὰς ἔλθωσι καὶ τοὺς λόγους, καταγέλαστοι εἰσι. Συμβαίνει γάρ τὸ τοῦ Εὔριπίδου,⁷ Λαμπρὸς τε ἐστὶν ἔναστος⁸ ἐν τούτῳ, καὶ ποτὲ τοῦτο ἐπειγεται, νέρων τὸ πλεῖστου ἡμέρας τούτῳ μέρος, ἵνα αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνει βέλτιστος. Ὡντὸς δὲ ἀν φαῦλος τῇ, ἐντεῦθεν φεύγει, καὶ λοιδορεῖ τοῦτο τὸ δὲ ἔτερον ἐπανεῖ εὐνοεῖ τῇ ἔχοτο, ἡγούμενος οὗτος αὐτὸς ἔχοτὸν ἐπανεῖν. Αλλά, σίμαι, τὸ ἀριθμέτατον ἐστιν ἀμφοτέρων μετασχεῖν· φιλοσοφίας μὲν, σού παιδείας χάριν⁹ καλὸν μετέχειν, καὶ οὐκ αἰσχρὸν μειράνιω¹⁰ εἴναι φιλοσοφεῖν· ἐπειδὴν δὲ τὸ πρεσβύτερος ὃν ἀνθρώπος ἔτε φιλοσοφῇ, καταγέλαστον, ὁ Σώκρατες, τὸ χρῆμα γίγνεται, καὶ ἔγωγε ὄμοιότατον πασχεῖ πρὸς τοὺς φιλοσοφοῦσας, ὥσπερ πρὸς τοὺς ψελλιζόμενους καὶ παῖζοντας.¹¹ Οταν μὲν γάρ παιδίον ἴδω, ὃ ἔτι προσήκει διαλέγεσθαι οὕτω, ψελλιζόμενος καὶ παῖζον, ¹⁰ χαίρω τε καὶ χάριέν μοι φαίνεται καὶ ἐλευθέριον, καὶ πρέπον τῇ τοῦ παιδίου τὴλικίᾳ ὅταν δὲ σαφῶς διαλέγομέν τον παῖδαρίου ἀκούσω, πικρόν τί μοι δοκεῖ χρῆμα¹² εἶναι, καὶ ἀνιστήμενοι,

»φαί, καὶ συνθῆκαι πόλεον, καθ' ἃς τὸ «οἰκαῖον ἀλλήλαις ἔνεικον.» ΣΧ. Συμβόλαια μὲν ιδία πολίτου πρὸς πολίτην εἰναι τὰ τοῖς Γάιλοις κολούμενα contrats, δημοσίᾳ δὲ πόλεως πρὸς πόλιν, τὰ πικρέσσινοι traités. — 6. Συλλαβόν τῶν ἡθῶν.] «Ηγη τὰς ἐθετικέμενα φυτά.» ΣΧ. — 7. Τὸ τοῦ Εὔριπίδου] «Τὰ λαρναῖα τοῦτο ἐστιν ἐξ Ἀντιόπης τοῦ δεσμούρατος Εὔριπίδου, ἐκ τῆς Ζήλου ἑταῖρεως πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἀυγίονα. Οὐκοτοί δὲ Ἀντιόπης γίνοι.» ΣΧ. — 8. Λαμπρὸς τε ἐστιν ἔκχοτος κ. τ. λ.] Εμημόνευσε τῆς Εὔριπίδου ἑταῖρεως ταύτης δὲ Πλάτων καὶ ἀλλοῖ (Αἰκιθ. II, σελ. 146), τὴν τῶν ἐνδόξων τις κριτικῶν εἰς τοὺς ἔξι τοῦτον εὑνέταινε στίχους,

ἐν τούτῳ γε τοι

Λαμπρὸς δέ ἐκκατός, καὶ ποτὲ τοῦτο ἐπειγεται

Νέρων τὸ πλεῖστον ἡμέρας τούτων μέσος,

ἵνα αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνει κράτηστος ὁ.

— 9. «Οσον παιδείας χάριν.】 «Παιδείαν φησὶ τὴν περὶ τὰ μαθήματα ἐν παισὶ τροφήν τε καὶ ἀγωγήν» ΣΧ. Τούτοις τὰς ἀκροθεγγῶς, καὶ σον μὴ ἀγνοεῖν τὰ

τοῖς φιλοσόφοις σπουδαζόμενα, οὐ τὴν ἐπὶ τοσοῦτον ἀπτομένην, δισονκαὶ ἐπαγγέλεσθαι φιλοσοφίαν ὡς τέχνην, καὶ διδάσκαλον αὐτῆς τοῖς ἀλλοῖς καθίστασθαι. Ότι δὲ ἀντέσταλται «τὸ Παιδείας χάριν, πρὸς τὸ, Τέχνης χάριν,» ἐδήλωσεν αὐτὸς ὁ Πλάτων ἀλλογοῦ (Πρωταγόρ. σελ. 312), περὶ γραμματικῆς, κιθαριστικῆς καὶ παιδοτερικῆς λέγων, «Τούτων γάρ οὐ ἔκάστην οὐκ ἐπὶ τέχνῃ νέμαθες, ὃς διμιουργὸς ἐσόμενος, ἀλλὰ ἐπὶ παιδείᾳ, ὃς τὸν ιδιώτην καὶ τὸν ἐλεύθερον ποέπει.» Τὸ «Ἐπὶ τέχνῃ τι μαθίσειν, Ξενοφῶν Ἀπομν. Γ, Χ, Ι, σελ. 97.】 «Ἐργασίας ἔνεκκχονθική τῇ τέχνῃ, ἐξέφορτεκ». Ταῦτά μοι σεσηκυεῖσται μακρότερον διὸ τοὺς κακοῖς παρανιέσαντας τοέπειν τὸ παιδεῖας τοῦ προκειμένου χωρίος εἰς τὸ παιδιᾶς. — 10. «Οταν μὲν γάρ τοι... καὶ ΠΑΙΖΟΝ] Οὐκ ἀπιθάνως εἰκασεν δὲ Ἐ τρεπτέον εἶναι τὴν μετοχὴν εἰς τὸ ἀπαρέμφατον ΠΑΙΖΕΙΝ, τὸν ἢ εἰη ἡ συνάστησις, «Οταν μὲν γάρ τοι παιδίον, φέτι προσήκει οὗτον διαλέγεσθαι ψελλιζόμενον καὶ παῖζειν. — 11. Πικρόν τί μοι δοκεῖ χρῆμα... καὶ ἀναθρόν καὶ πληγῶν ἀξιον.] «Τὸ διαλέγεσθαι πα-

τὰ ὡτα, καὶ μοι δοκεῖ δουλοπρεπές τι εἶναι σταυ δὲ ἀνδρὸς ἀκούση τις φελλιζομένου, ἡ παιζοντα ὄρχη, καταγέλαστου φαίνεται καὶ ἀναυδρού καὶ πληγῶν ἀξιον. Ταῦτον οὖν ἔγωγε τοῦτο πάσχω καὶ πρὸς τοὺς φιλοσοφοῦντας. Παρότι νέω μὲν γάρ μειρακιῷ ὄρῶν φιλοσοφίαν σχηματι, καὶ πρέπει μοι δοκεῖ, καὶ ἡγοῦμαι ἐλεύθερον τινα εἶναι τοῦτον τὸν ἀνθρώπον, τὸν δὲ μὴ φιλοσοφοῦντα ἀνελεύθερον καὶ οὐδέποτε οὐδενὸς ἀξιώσοντα ἀκυτόν οὔτε καλοῦ οὔτε γενναίου πράγματος. Οταν δὲ δὴ πρεσβύτερον ἵδω ἔτι φιλοσοφοῦντα καὶ μὴ ἀπαλλατθεμένυν.¹² πληγῶν μοι δοκεῖ τοῦτο δεῖσθαι, ὡς Σώκρατες, οὗτος δ' ἀνήρ. Ο γάρ νῦν δὴ ἐλεγον, ὑπάρχει τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ, κανπάνυ εὐφυής ἦ, ἀνάνδρῳ γενέσθαι, φεύγοντι τὰ μέσα τῆς πόλεως καὶ τὰς ἀγορὰς, ἐν αἷς ἔφη ἡ ποιητὴς¹³ τοὺς ἀνδρας ἀριπρεπεῖς γίγνεσθαι, καταδεδυκότι δὲ τὸν λοιπὸν βίον βιῶνται μετὰ μειρακιῶν ἐν γωνίᾳ τριῶν ἡ τεττάρων ψιθυριζούτα,¹⁴ ἐλεύθερον δὲ καὶ μέγα καὶ ἴκανὸν¹⁵ μηδέποτε φθέγξασθαι.

§ 41. Εγὼ δὲ, ὡς Σώκρατες, πρὸς σὲ ἐπιεικῶς ἔχω καὶ φιλικῶς. Καὶ διανοεύω οὖν πεπονθέντι νῦν δπερ ὁ Ζῆθος πρὸς τὸν Ἀμφίδνα ὁ Εύρυπίδης, σύπερ ἐμνήσθην. Καὶ γάρ ἐμοὶ τοιαῦτ' ἀττα ἐπέρχεται πρὸς σὲ λέγειν οἴάπερ ἐκεῖνος πρὸς τὸν ἀδελφόν «ὅτι ἀμελεῖς, ὡς Σώκρατες, οὐ δεῖ σε ἐπιμελεῖσθαι,² καὶ φύσιν ψυχῆς ὡδε γενναῖσιν [ἔχων³] μειρακιώδει τινὶ διαπρέπεις μορφῶματι. Καὶ οὕτ' ἐν δίκης βουλαῖσι προθειο ἀν ὄρθως λόγου, οὕτ' εἰκάς καὶ πιθανὸν ἀν λάθοις, οὕτ' ὑπέρ ἀλλων νεκυικὸν βούλευμα βουλεύσαις».⁴ Καίτοι, ὡς φίλε Σώκρατες, καὶ μοι μηδὲν ἀχθεσθῆσαι,

αδάριων πικρὸν τι δοκεῖ, ὡς πακὰ γύτιν ὑκαὶ βίσιον ὃν καταγέλαστον δὲ, δταν τψειληται ἀνήρ, καὶ πληγῶν ἀξιον, διταν πατέη. Ἀνανδροα δ' ἀμφω, οὐχ ὡς πγυναξεῖν, ἀλλ' ὡς παιδεῖς πρέποντα.»
ΣΧ. — 12. Μὴ ἀπαλλατθεμένον] Τῆς φιλοσοφίας. — 13. Ἐν αἷς ἔφη ὁ Ποιητὴς.] Ἐν τῇ Ἰλιάδι (i, 441),

Οὐδ' ἀγορέων, οὐα τ' ἀνδρες ἄρι πρεπεῖς τελέθουσιν.

— 14. Ψιθυριζούτα.] «Ψιθυρίζει, εἰς τὸ οὖς τοῖς μέσης διαλέγεται φρτὸν Ἡσυχίας. — 15. Ελεύθερον δὲ καὶ μέγα καὶ ΙΚΑΝΟΝ.] Εἰς τὸ NEANIKON τρεπτέον είναι ὑπενόει τὸ τελευταῖον ἐπιθετον ὁ Ε. ἐμοὶ δὲ μᾶλλον ἀρέσκει τρέπειν εἰς τὸ ΚΑΛΟΝ.

§ 41. 2. «Οτι δμελεῖς ... ἀν δεῖ σε ἐπιμελεῖσθαι κ. τ. λ.)» Καὶ ταῦτα τὰ πιαμβεῖκ τοῦ Εύριπίδου, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἡ Αντιόπης δράματος εἴληρε. Σκόπει δὲ ὑπνως δεῖ χρῆσθαι ταῖς μακροτέραις ἔργαισι τῶν ποιητῶν, μὴ κατούς διόλου

»τιθέναι τοὺς στίχους, ἀλλὰ τι καὶ λεξεως πεζοτέρας εῦ πας αὐτοῖς ἀναριζει. »Ο τῶν στίχων δὲ νοῦς οὗτος ὁ Ζῆθος φησὶ τῷ Ἀμφίδνι, μουσικῷ οὗτιν «Ριψον τὴν λύραν, κέχρησο δὲ »ο πλοιας. Οὗτω καὶ Καλλικλῆς λέγει Σωκράτεις «Ἄφες φιλοσοφίαν, ἐλύτε δὲ »ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ δίκαζε.» ΣΧ. Τὸ δὲ ἔργον εἰς τοὺς ἔξης στίχους ἐντεῖναι ἐπεχειροῦσεν (οὐκ οἶδα εἰ ἐπιτυχῶς) ὁ σάρτι ὀνομασμένος μοι χριτικός, «Ἀμφίδνι ἀμελεῖς οὐν ἐπιμελεῖσθαι σε δεῖ, Λίσχρως τε ψυχῆς ὡδε γενναῖα φύσις, Γυναικομίμῳ διαπρέπεις μορφῶματι.

— 3. Γενναῖαν ἔχων.) Προσέθηκα τοὺς μετοχὴν, ἵνα μὴ τρέπειν ἀναγκασθῶ τὸ ἔχόμενον διαπρέπεις εἰς τὸ διατρέπεις, ὅπερ γρεσκέ τισι, ἡ διαστρέφεις, ὁ προηροῦντο ἔτεσοι. — 4. Καὶ οὕτ ΕΝ δίκης ... βιούσαμεν βουλεύσκιο.)

μένοις γάρ ἐρῶ τῇ σῇ,⁶ οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ σοι εἶναι οὗτως ἔχειν, φὰς ἐγώ σε οἴμαι ἔχειν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς πόρρω ἀεὶ φιλοσοφίας ἐλαύνοντας; Νῦν γάρ εἴ τις σου λαβόμενος, ἢ ἄλλου δτουοῦν τῶν τοιούτων εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπάγοι, φάσκων ἀδικεῖν μηδὲν ἀδικοῦντα, οἵσθ' ὅτι οὐκ ἂν ἔγοις ὅ, τι χρήσαιο σουτῷ, ἀλλ' ἵλιγ-
γιφῆς ἂν καὶ χασμῷ, οὐκ ἔχων ὅ, τι εἴποις· καὶ εἰς τὸ δικαστή-
ριον ἀναβὰς, κατηγόρου τυχόν πάνυ φρύγιον⁷ καὶ μοχθηροῦ, ἀ-
ποθάνοις ἂν, εἰ βούλοιτο σοι θεμάτου τιμῆσθαι. Καίτοι πῶς σο-
φὸν⁸ τοῦτό ἐστιν, ὡς Σώκρατες, εἴ τις εὐφυῖς λαβοῦσα τέχνη
φῶτα ἔθηκε χειρούς, μήτε αὐτὸν αὐτῷ μυνάμενον βοηθεῖν μηδέ
ἐκσῶσαι ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων μήτε ἔχοτεν μήτε ἄλλου μη-
δένικ, ὑπὸ δὲ τῶν ἔχθρῶν περισυλλασθαι πᾶσαν τὴν οὐσίαν, ἀτε-
χνῶς δὲ ἀτείμου⁹ ζῆν ἐν τῇ πόλει; Τὸν δὴ τοιοῦτον,⁸ εἴ τι καὶ ἀ-
γροκότερον⁹ εἰρῆσθαι, ἔξεστιν ἐπὶ κόρης τύπτεντα¹⁰ μὴ διδόναι
δίκην. Ἀλλ', ὡς γαθὲ, ἐμοὶ πείθου,¹¹ παῦσαι δ' ἐλέγγων,¹² πραγ-

ΗΔ, ἀντὶ τοῦ, Καὶ οὐτὸς ΑΝ δίκαιος κ. τ. λ.
ΙΓ μὲν γάρ πρόθεστις δικαιοχία· ὁ δὲ δι-
κητικὸς σώκεται ἐν τοῖς ἔχομένοις, προ-
θετὸν δέ. Καὶ τοῦτο δὲ τὸ μέρος τῆς
ρήσεως ἐνέτεινεγ όρθιτες κριτικὸς εἰς
τοὺς ἔγομένους στέγους οὐτως·

Οὐτ' ἐν δικαιού βουλαῖσιν ὅρθως ἀν
λόγον

Προθεῖο πιθανὸν, οὐτ' &ν ἀσπλόος
ποτὲ

Κύται γ' ὄμιλήσεις, οὐτ' ἀλλων
ἔπειον

Νεανικὸν βούλευμα βουλεύσαιό τε.
— 5. Εὖνοιά γάρ ἐρῶ τῇ σῇ.) Εὖνοῶν
γάρ σοι λέξω τοῦτο. — 6. Κατηγόρου τυ-
χῶν ΠΑΝΓ φαύλου κτλ.) Γραπτέον,
οἶμαι, μετὰ συνδέσμους ΚΑΙ ΠΑΝΓ,
τουτέστι, καὶ πάνυ φαῦλος καὶ μηδε-
νὸς αξιος ἦ ὁ κατηγόρος. Οὐτω δὲ μη-
νευσεν ὁ Δατῆνος μεταφραστής, vel ab
ignavo abjectioque accusatore. — 7.
Καὶ τοι πῶς οօφὸν κτλ.) Καὶ τοῦτο εἰ-
τοὺς ἔσῃς ἐγέτεινε στίχους ὁ αὐτὸς
χριτικὸς.

**Kai πῶς σοφὸν τοῦτο ἔστιν, εἴ τι
εὐευαῖ**

Λαθεύσας τέχνη φῶτ' ἔθηκε
γεισονά,

Μήτ' αὐτὸν αὐτῷ διηγάμενον γ' εἰ παρκέσαι;

— 8. Τὸν ΔΗ τοιοῦτον.) Ἐκ παραίνεσσως τοῦ Ἑ. Ἀντὶ τοῦ ΔΕ. — 9. Ἀγροικότερον.) ἀ' Ἀντὶ τοῦ σκληρότερον ΣΧ. —

10. Κάρπης τύπτοντα.) Πχρέθευτο ἐ-

τοῦ Εὐσταθίου (Ιλιάδ. ν', σελ. 923) οἱ πρὸ ἡμῶν τὴν ἔχομένην ἐξῆγησιν. «Κατὰ τὸ κόρδρον καὶ Ἐπὶ κόρδρος δὲ, κατὰ τὸ Αἴλιον Διονύσιον, πληγὴ τυχὸν ἡ φά-
ντισμα λέγεται τὸ εἰς σικνόνα καὶ τὸ κρόταφον. Κόρδρον δὲ φυσί, καὶ Κόρ-
δρον Ἀττικοὶ τὴν δόλην κεφαλὴν σὺν τῷ αὐχένι λέγουσι. Διὸ καὶ προπηλα-
χισμὸς ἴσχυρὸς, φασί, τὸ Ἐπὶ κόρδρος,
καὶ μεῖζων τοῦ κορδύλου.» — 11. Άλλ,
ῶγαθὲ, ἐμοὶ πείθου κτλ.) Καὶ τοῦτο
τὸ μέρος ἐνέτεινεν ὁ αὐτὸς κριτικὸς εἰς τὰ ἔξης ἴαμβελα.

Ἄλλοι πειθοῦ,
Πχνσαι δ' ἀστῶν πολεμίων δ'
εὑμουσταν

Ἄστει. Τοιαῦτ' ἀειδεῖς, καὶ δόξαις
φρουρεῖν

Ἄλλοις τὰ χορεύα ταῦτ' ἀρεῖς συ-
φίσουμετα,
Εἴς δὲν κενοῖσιν ἐγκατοικήσεις
ἀδόμοις.

— 12. Παῦσαι δ' ἐλέγχων.) Ὅτι ἄλλων
πρόσκειται, Παῦσαι ΜΕΤΑΙΖΩΝ. ΣΧ.
Οὗτοι γέγραπται τὸ σκολίδυ τόδε εἰς τὴν
κέχρηματι ἐκδόσει (Lugd. Batav. 1800),
«μεταῖζων» ὁ ὑπεγόουν πάλαι τρεπτέον
εἶναι εἰς τὸ ΔΕ ΠΑΙΖΩΝ. Ἀλλὰ ἐν τῇ
Εἰνδορφείῳ τοῦ Γοργίου ἐκδόσει (σελ.
134) φαίρεται «μεταῖζων» μετὰ σια-
φόρου γραφῆς, «ματαῖζων». Ὁ ἐστι
μωραίνων, παρὰ τὸ «Μάταιος» ὁ μωρὸς
(ὅθεν τὸ τῶν Ιταλῶν Mallo). —

μάτων δ' εύμουσίαν ἀσκει, καὶ ἀσκει ὁπόθεν δέξεις φρονεῖν,¹³ ἄλλοις τὰ κομψά¹⁴ ταῦτ' ἀφεις, εἴτε ληρώματα χρὴ φάναι εἰ ναι εἴτε φλυαρίας, Ἐξ ὧν κενοῖσιν ἐγκατοικήσεις δόμοις, ζηλῶν οὐκ ἐλέγχουτας ἀνδρας τὸ συκράτεια, ἀλλ' οἷς ἔστι καὶ βίος καὶ δόξα,¹⁵ καὶ ἄλλα πολλὰ ἀγαθά.

§ 42. Σωκ. Εἰ χρυσῆν ἔχων ἐνύγγαχον τὴν ψυχὴν, δὲ Καλλίκλεις, οὐκ ὅν οἶσι μὲν εὔρειν ἀσμενού τούτου τινὰ τὸν λίθον ἢ βασανίζουσι² τὸν χρυσὸν τὴν ἀρίστην, πρὸς τὴν αἵματον προσαγαγόντας αὐτὴν, εἰ μοι ὄμολογότειν ἐκείνη καλῶς τεθεραπεῦσθαι τὴν ψυχὴν, ἥδη εἴ εἰσεσθαι δὲι ἵκανῶς ἔχω καὶ οὐδέν μοι ἔτι δεῖ ἄλλης βασάνου; Καλ. Πρὸς τί δὴ τοῦτο ἔρωτάς, δὲ Σώκρατες; Σωκ. Εγώ σοι ἔρων μην. Οἷμαί ἐγώ σοι ἐντευγγηκός τοιούτῳ ἔρματι ἐντευχηκέναι. Καλ. Τί δὴ; Σωκ. Εὖ οἴδει δὲι ἀν μοι σὺ³ ὄμολογότεις περὶ τοῦ ή ἐωὴ ψυχὴ δοξάζει, ταῦτ' ἥδη ἐστὶν αὐτὸς τὰλητή. Εγνωῶ γάρ δὲι τὸν μέλλοντα βασανιεῖν ἵκανῶς ψυχῆς πέρι δροῦντας τε ζώστεις καὶ μή, τρία δέρα δεῖ ἔχειν ἀν πάντα τοῦτο⁴, εἴπιστήματα τε καὶ εὖνοιαν καὶ παρόρησίαν.⁴ Εγὼ γάρ πολλοῖς ἐντυγχάνω οἱ ἐμὲ οὐχ οἰοί τε εἰσὶ βασανίζειν, διὰ τὸ μή σοφοί εἶναι ὡσπερ σύ⁵ ἐτεροι δέ, σοφοί μὲν εἰσιν, οὐκ ἐθέλουσι δέ μοι λέγειν τὴν ἀληθειαν, διὰ τὸ μή κἀδεσθαι μου, ὡσπερ σύ. Τὸ δὲ ξένω τώδε⁶ Γοργίας τε καὶ Πῶλος σοφῷ μὲν καὶ φίλῳ ἐστὸν ἐμῷ, ἐνθεστέρω δέ παρόρησίας καὶ αἰσχύνηροτέρω μᾶλλον τοῦ δέουντος. Πῶλος γάρ οὖ; ὡγε εἰς τοσοῦτον αἰσχύνης ἐληλύθατο, ὃς ε διὰ τὸ αἰσχύνεσθαι τελυχένατερος αὐτῶν αὐτὸς αὐτῷ ἐναυτία λέγειν ἐναυτίου πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ ταῦτα περὶ τῶν μεγίστων. Σὺ δέ ταῦτα πάντα ἔχεις⁶ ἀν οἱ ἄλλοι οὐκ ἔχουσι πεπαίδευσαι τε γάρ ἵκανῶς, ὡς πολλοὶ ἀν φήσαιεν Ἀθηναῖον, καὶ ἐμοὶ εἴ εῦνους. Τίνι

13. Πραγμάτων δ' εύμουσίαν ἀσκει, καὶ ἀσκει ὁπόθεν δέξεις φρονεῖν.) Εἰς τὸ «καὶ ἀσκει ὁ ΣΧ. προσγράψει, «Γράφεται,»
» Καὶ δόκει.» Υποπτος καὶ η ἀκομήτος δίπλωσις τοῦ ἀσκει, καὶ η τῷ σχολιαστῇ μητρονευομένη διάροσος γραφή. Ήν, οἷμαι, πάλαι η γνησία τοῦ Πλάτωνος γραφή, «πραγμάτων δ' εύμουσίαν ἀσκει
» ΚΑΚΕΙΝΑ ὁπόθεν δέξεις φρονεῖν.» —
14. «Ἄλιοις τὰ κομψά.) «Κομψὸς λόγος, καὶ ὁ ἀγαθός, καὶ ὁ πυθανότητι ὑπό-
» δυσδικεος τὴν ἀληθειαν,» φησὶ Τίμωνος ἐν τῷ Λεξικῷ. ἔνθα εὐρέσσεις καὶ τὰ διά μαχρῶν σημειωθέντα περὶ τῆς λέξεως ὑπὸ τοῦ Ρυγκενίου. — 15. Βίος καὶ δόξα.) «Βίος, ὁ πλοῦτος· δόξα δὲ, η
» περὶ τοῖς πολλοῖς εὐδοκίμησις.» ΣΧ.

Καθάπερ καὶ νῦν ἐν τῇ συνηθείᾳ Βίον καίσημεν τὸν πλεῦτον «Βίος, ζωὴ, περίουσία,» φησὶν Ἡσύχιος.

§ 42, 2. Τὸν λίθον ἢ βασανίζουσι.)
» Ἰστέον, δὲι τὴν λίθον δὲι ἡς δοκιμάζουσι τὸν χρυσὸν, οἱ μὲν ιδίως Βάστανον, «οἱ δὲ Λυδίαν καλοῦσιν.» ΣΧ. Οὐγά ἀπίλως «Λυδίαν» ἀλλὰ προσθίκη τοῦ Οὐδαιαστικοῦ, Λυδίαν λίθον. — 3. Α ἀν μοι σύ.)
Προσεύηρα τὴν πρώτην λέξιν ἐξ ΕΔ. —
4. Τρία . . . ἐπιστήμην τε καὶ εὐνοιαν καὶ παρόρησίαν.) «Οτι τρία ἔστιν αἵς
» γράφεται ψυχὴ, ἐπιστήμη, δόξα ως
» φρονίμου τε καὶ εῦνου παρόρησία.» ΣΧ. —
5. Τὸ δὲ ξένω τώδε.) Σικελίοι γάρ
» οσσιν ἀμφω, Γοργίας τε καὶ Πῶλος. —
6. Πάντα ἔχεις.) «Προσυπακουστίου,

τεκμηρίῳ χρώματι, ἐγὼ σοι ἐρῶ. Οἶδα ύμᾶς ἐγώ, ὁ Καλλίκλεις, τέτταρες ὅντας κοινωνίας γεγονότας σοφίας, σέ τε καὶ Τίσανθρον τὸν Ἀφιδναῖον⁷ καὶ Ἀνδρωναχ τὸν Ἀνδροτίωνος καὶ Νομοσικύδην τὸν Χολχογέχ.⁸ Καὶ ποτε ύμῶν ἐγὼ ὑπήκουσα βουλευομένων μέχρις ὅποι τὴν σοφίαν ἀσκητέον εἴη, καὶ οἶδα ὅτι ἐνίκα ἐν ύμῖν τοιάδε τις δέξια, μὴ προθυμεῖσθαι εἰς τὸν ἀκριβειαν φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ εὐλαβεῖσθαι παρεκελεύεσθαι ἀλλήλοις, ὅπως μὴ πέρχ τοῦ δέοντος σοφώτεροι γενέμενοι λήστες δικαιορέντες. Ἐπειδὴ οὖν σου ἀκούω τοῦτο⁹ ἐμοὶ συμβούλευοντος ἀπερ τοῖς συντοῦ ἐταιροτάτοις, ίκανοι μοι τεκμήριόν ἔστι τοῦ ὡς ἀληθῶς μοι εἴνουσι εἰ. Καὶ μὴν ὅτι γε οἵτις παρέσταται καὶ μὴ αἰσχύνεσθαι, αὐτός τε φίσ, καὶ ὁ λέγας διὰ ὀλίγου πρότερον ἔλεγες ὅμολογεῖσαι. Ἐχει δὴ οὐτωσὶ δηλουργήται τούτων πέρι νυνέ· ἐάν τι σὺ ἐν τοῖς λόγοις ὅμολογήσῃς μοι, βεβασανισμένου τοῦτο· τοῦτο ἔσται ίκανῶς ὑπὲρ ἐμού τε καὶ σοῦ, καὶ οὐκέτι αὐτὸν δεῖσαι ἐπὶ ἀλλοι βάσανον ἀναφέρειν. Οὐ γάρ ἄν ποτε αὐτὸν συνεγγράψας σὺ εὗτε σοφίας ἐνθείᾳ εὕτ αἰσχύνης περιουσίᾳ, εὑδ' αὖ ἀπαχτῶν ἐμὲ συγγράψας διν· φίλος γάρ μοι εῖ, ὡς καὶ αὐτὸς φίσ. Τῷ δὲ οὖν ἡ ἐμὴ καὶ σὴ ὅμολογικ τέλος τοῦτο ἔξει τῆς ἀληθείας. Πάντων δὲ καλλίστη ἐστιν ἡ σκέψις, ὁ Καλλίκλεις, περὶ τούτων ὡν σὺ δὴ μοι ἐπειμησας, ποιέντι ποτε χρή εἶναι τὸν ἄνθρακα καὶ τὸ ἐπιτηδεύειν καὶ μέχρι τοῦ¹⁰ καὶ πρεσβύτερον καὶ νεώτερον ὅντα. Ἐγὼ γάρ εἰ τι μὴ δροθῶς πράττοι κατὰ τὸν βίου τὸν ἐμπιπτοῦν, εἴ τοθι τοῦτο ὅτι οὐχ ἔκδιν ἐξαμαρτάνω,¹¹ ἀλλ' ἀνακθίξ τῇ ἐμῇ. Σὺ δέν, ὡς περ τοῦτο νουθετεῖν με, μὴ ἀποστῆσ, ἀλλ' ίκανῶς μοι¹² ἐνδειξαι τι ἐστι τοῦτο δὲ ἐπιτηδεύτερον μοι, καὶ τίνα τρόπου ἐργασταίμην διν οὐτό. Καὶ ἐάν με λάθοης νῦν μέν σοι ὅμολογήσῃτα, ἐν δὲ τῷ ὑστέρῳ χρόνῳ μὴ ταῦτα πράττοντα ἀπερ ὥμολόγησα, πάντα με τίγον βλάπτειν εἴησι,¹³ καὶ μηκέτι ποτέ με νουθετήσῃς μετερού, ὡς μηδε-

» ὡς τύ τε οἴει, καὶ ὁ ποιὺς τῶν ἀνοήτων τοιν συρρετός.» ΣΧ. — 7. Τὸν Ἀριδαίαν, δῆμος Λιαντίδας φυλῆς, ἐξ οὗ οὗτος.» ΣΧ. — 8. Τὸν Χολχογέα. «Χολχογέας, δῆμος Ἀκαραντίδας φυλῆς, ἐξ οὗ οὗτος.» ΣΧ. — 9. Ταῦτα.) Ταῦτα προσέλεπο γράψαι ὁ Ἔ. Εἰ τῆς Λατίνης μεταρρύσσεις ὡριμηνός. — 10. Ηστόν τινά ποτε . . . τι ἐπιτηδεύειν καὶ μέχρι τοῦ.) «Τὸ μὲν Πολὺν τὴν εἰδικὴν σημαίνει ὀρχήν, τουτέστι, τὸ δέκατον ἡ ἀδικίαν. τὸ δὲ Τί ἐπιτηδεύειν, τὴν ποιητικὴν, ἀντὶ τοῦ, ὁρμή γεγονέτε καὶ ριτοσοικήν, ἡ φιλοσοφία. τὸ δὲ καὶ μέχρι τοῦ, οἷον

» παῖδείας γάριν, ἡ περιτέρω μέγρε τοῦ ἀκριβοῦς.» ΣΧ. — 11. Οὐχ ἔκῶν ἐξαμαρτάνω.) «ἴδου, ἀκούσια τὰ ἀμφοράτα φρεσταὶ ἀνούσιον γὰρ τὸ φεῦδος. Παραλογιζόμενος δὲ αὐτοὺς (ἰσ. γρ. αἵτους) κατὰ τὴν καθόλου πράττειν τοιν.» ΣΧ. — 12. Ἀλλ' ίκανῶς μοι.) αἰκανῶς ἐνταῦθα τὸ μετ' ἀποδείξεως λέγεται.» ΣΧ. — 13. Ήγου βλάπτειν εἴησι) «Βλάπτειν ὁ χαλκός τῇ προσκιρέσσαι. Βίρυται δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ βεβιλάρθαι τὰς φρένας, ἡ ἀπὸ τοῦ μαλακοῦ, οἷον μαλακές τισῶν. ἐπειδὴ δὲ τὸ μὲτωπον πατίσκον, ἀντὶ τοῦ μικρῆς γέγονε βλάπτει.» ΣΧ. Συντομώτερον ὁ Τίμακος, «Βλάπτει, ὁ διὰ γωνίας

νδς ἀξιου δύτα. Ἐξ ἀρχῆς δέ μοι ἐπανάλαβε, πῶς φῆς τὸ δίκαιον ἔχειν καὶ σὺ καὶ Πίνδαρος τὸ κατὰ φύσιν,¹⁴ ἄγειν βίᾳ τὸν κρείττων τὰ τῶν ἡττόνων καὶ ἀρχεῖν τὸν βελτίων χειρόνων καὶ πλέον¹⁵ ἔχειν τὸν ἀμείνων τοῦ φυσικοτέρου; μή τι ὅλο λέγεις τὸ δίκαιον εἶναι, ἢ ὁρθῶς μέμνημαι; Καλ. Ἀλλὰ ταῦτα ἔλεγον καὶ τότε, καὶ νῦν λέγω.

§ 43. Σωκ. Πότερον δὲ τὸν αὐτὸν βελτίω καλεῖς σὺ καὶ κρείττω; οὐδὲ γάρ τοι τότε οἰός τ' ἦν μαθεῖν σου τί ποτε λέγεις.² Πότερον τοὺς ισχυρωτέρους κρείττους καλεῖς, καὶ δεῖ ἀκροασθαι τοῦ ισχυρωτέρου τοὺς ἀσθενεστέρους, οἵον μοι δοκεῖς καὶ τότε³ ἐνδείκνυσθαι ὡς αἱ μεγάλαι πόλεις ἐπὶ τὰς σμικρὰς κατὰ τὸ φύσει δίκαιον ἔρχονται, ὅτι κρείττους εἰσὶ καὶ ισχυρότεροι, ὡς τὸ κρείττον καὶ ισχυρώτερον καὶ βέλτιον ταῦτα δύ.⁴ Ἡ ἔστι βελτίω μὲν εἶναι ἡττα δὲ καὶ ἀσθενέστερον, καὶ κρείττω μὲν εἶναι μοχθηρότερον δὲ, ἢ δ αὐτὸς ὅρος ἔστι τοῦ βελτίους καὶ τοῦ κρείττους; Τοῦτο μοι αὐτὸς σαφῶς διόρισον, ταῦτα δὲ τέρον ἔστι τὸ κρείττον καὶ τὸ βέλτιον καὶ τὸ ισχυρότερον; Καλ. Ἀλλ' ἐγώ σοι σαφῶς λέγω ὅτι ταῦτα ἔστιν. Σωκ. Οὐκοῦν οἱ πολλοὶ τοῦ ἐνδέκτους εἰσὶ κατὰ φύσιν, οἱ δὴ καὶ τοὺς νόμους τίθενται ἐπὶ τῷ ἐνι;⁵ ὥσπερ καὶ σοὶ ἄρτι ἔλεγες; Καλ. Πῶς γάρ οὐ; Σωκ. Τὰ τῶν πολλῶν ἄρα νόμιμα τὰ τῶν κρείττονων ἔστι. Καλ. Πάντα γε. Σωκ. Οὐκοῦν τὰ τῶν βελτιόνων; οἱ γάρ κρείττους βελτίους πολὺ κατὰ τὸν σὸν λόγον.⁶ Καλ. Ναι. Σωκ. Οὐκοῦν τὰ τούτων νόμιμα κατὰ φύσιν καλά, κρείττονων γε δύτων; Καλ. Φημί. Σωκ. Ἄροῦν οὐχ οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ὡς ἄρτι αὖ σὺ ἔλεγες, δίκαιου εἶναι τὸ ἵσον ἔχειν καὶ αἰσχιον τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι; ἔστι ταῦτα, ἢ οὐ; καὶ ὅπως μή ἀλώσῃ ἐνταῦθα σὺ αἰσχυνόμενος νομίζουσιν, ἢ οὐ, οἱ πολλοὶ τὸ ἵσον ἔχειν, ἀλλ' οὐχὶ τὸ πλέον, δίκαιου εἶναι, καὶ αἰσχιον τὸ

» θρίαν ἡμαρτηκός.» "Ἐνθα ἔπιθε τὰς σημειώσεις τοῦ Πυγκεντοῦ, ἐξ ὧν εἴση ρᾶσιν τί ποτέ ἔστιν ὁ βλάξ, ἢ ἐκ τοῦ ἡμετέρου Σχολιαστοῦ. — 14. Πῶς φῆς τὸ δίκαιον ἔχειν... τὸ κατὰ φύσιν κτλ.) Τίνι τρόπῳ λέγετε, σύ τε καὶ Πίνδαρος, ἔχειν τὸ κατὰ φύσιν δίκαιον; ἄρα τοῦτο λέγετε δίκαιον εἶναι κατὰ φύσιν, τὸ βίᾳ ἀρχεῖν τῶν ἡττόνων τὸν κρείττων; κτλ. — 15. Πλέον.) Ἐκ τῆς τοῦ Ε. διορθώσεως, ΑΤ, πλεῖον.

§ 43, 2. Τί ποτε λέγεις.) Γραπτέου οἷμαί... λέγοις. — 3. Οἴσυμοι ΔΟΚΕΙΣ καὶ τότε.) Γραπτέου, οἷμαί, ΕΔΟ'ΚΕΙΣ. — 4. Ως τὸ κρείττον καὶ ισχυρότερον

καὶ βέλτιον ταῦτα δυ.) «Σημαίνηται (ἴσ. γρ. Σημαίνει τὸ) κατ' ἀρετὴν μᾶλλον. Βέλτιον δὲ ἀμείνον. Κατὰ δὲ τὴν τοῦ σώματος ρώμην μᾶλλον ισχυρότερον κρείττον.» ΣΧ. Ἐπέρου Σχολιαστοῦ δεῖται ἐνθάδε ὁ Σχολιαστής. — 5. Οὐκοῦν οἱ πολλοὶ... τοὺς νόμους τίθενται ἐπὶ τῷ ἐνι.) Ωσανεὶ ἔλεγεν, νόμους τίθενται οὐ κοινοὺς ἐπὶ πᾶσιν, ὥστε καὶ τοὺς τίθεντας αὐτοὺς ὑπακεῖσθαι τοῖς τίθεται νόμοις, ἀλλ' ἐπ' ὀλίγους ἀποτελέστεροις οἱ ισχυρότεροι. — 6. Οἱ γάρ κρείττους βελτίους ΠΟΛΥ κατὰ τὸν σὸν λόγον.) Ιωας ἐγράψετο ΠΑΛΙΝ, ἵν' εἰπε, κατὰ τὸν σὸν πόλιν, ὡς Καλλίκλεις, λό-

ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι; Μὴ φθόνει μοι ἀποκρίνασθαι⁷ τοῦτο, Καλλίκλεις, ἵν, ἐάν μοι ὁμολογήσῃς, βεβαιώσωμαι ἡδη παρὰ σου ἀτε ἴκανου ἀνδρὸς διαχνῶναι ὁμολογητός. Καλ. Ἀλλ' οἱ γε πολλοὶ νομίζουσιν οὗτοις. Σωκ. Οὐ νόμῳ ἄρχει μόνον ἔστιν αἴσχιον τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι οὐδὲ δίκαιον⁸ τὸ ἵσσον ἔχειν, ἀλλὰ καὶ φύσει ὥστε κινδυνεύεις⁹ οὐκ ἀληθῆ λέγειν ἐν τοῖς πρόσθεν οὐδὲ ὅρθῶς ἐμεῦ κατηγορεῖν, λέγων ὅτι ἐνχυτίον ἔστιν ὁ νόμος καὶ ἡ φύσις, ἀ τὴν καὶ ἐγὼ γνοὺς κακουργῶ ἐν τοῖς λόγοις, ἐάν μέν τις κατὰ φύσιν λέγῃ, ἐπὶ τὸν νόμον ἄγων, ἐάν δέ τις κατὰ τὸν νόμον, ἐπὶ τὴν φύσιν.

§ 44. Καλ. Οὔτοις ἀνήρ² οὐ παύσεται φλυαρῶν! Εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, οὐκ αἰσχύνῃ, τηλικοῦτος ὡν, δυόματα θηρεύων, καὶ ἐάν τις ρήματι ἀμάρτη ἔρματον τοῦτο ποιούμενος; Εμὲ γάρ οἶει ἀλλος τι λέγειν τὸ κρείττον εἴναι ἡ τὸ βέλτιον; Οὐ πάλαι τοι λέγω ὅτι ταῦτα φημὶ εἴναι τὸ βέλτιον καὶ τὸ κρείττον; Ἡ οἵει με λέγειν, ἐάν συρφετὸς³ συλλεγῇ δούλων καὶ παντοδαπῶν ἀνθρώπων μηδενὸς ἀξίων, πλὴν ἵσως τῷ σώματι ἰσχυρίσασθαι,⁴ καὶ οὗτοι φῶσιν, αὐτὰ ταῦτα εἴναι νόμιμα;⁵ Σωκ. Εἰεν, ὡ σοφῶτες Καλλίκλεις· οὕτω λέγεις; Καλ. Πάνυ μὲν οὖν. Σωκ. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν, ὡ διαιρόντες, καὶ αὐτὸς πάλαι τοπάζω⁶ τοιοῦτόν τι σε-

γνω τοῦτο γάρ μόνον ἔλεγε Καλλίκλεις τοὺς κρείττονας καὶ βελτίους εἴναι. — 7. «Ἐστι ταῦτα, ἡ οὐ; . . . νομίζουσιν ἡ οὐ; . . . Μὴ φθόνει μοι ἀποκρίνασθαι.)» Σκόπει ἐκ τούτων τὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις τοῦ Καλλίκλεος ὄχνον, τοῦ, «Ἐστι ταῦτα ἡ οὐ; καὶ τοῦ, Νομίζουσιν ἡ οὐ; καὶ τοῦ, Μὴ φθόνει μοι ἀποκρίνασθαι.» ΣΧ. — 8. Οὐδὲ δίλατον.) Νόμῳ μόνον, ἀπὸ κοινοῦ τοῦ προηγουμένου. — 9. Κινδυνεύεις.) «Τρυπέστε, φαίνη ὅπερ ἀμφιβάλλων ὅπερ εἰρηνή κε, τὸ βρύον τῶν ἐλέγχων παραμυθούμενος.» ΣΧ.

§ 44. 2. Οὔτοις ἀνήρ κ. τ. λ.] «Ορα οὐτὴν πρὸς ἑτέρους τοῦ λόγου ἀποστροφὴν, οὕτην τοῦ Καλλίκλεος καὶ κατὰ τὸ σχῆμα θρασύτητα δείκνυσιν.» ΣΧ. — 3. Συρρετός.] «Ἄγυρτώδης δχλος, ὡς νῦν, ὢη λόγος, ἡ ἐξ ἀνέμου συλλεγομένη κόνιπρος, καὶ φρυγανώδης.» ΣΧ. «Ἐπιθετὰ σημειώθέντα εἰς τὰ Πλουτάρχου Πολιτικὰ παραγγέλματα (σελ. 149 καὶ 163). Παρὸ τὸ Σύρω ρῆμα φασὶν οἱ γοργομάτικοὶ παραγγέλμαι τὸν Συρρετόν, διπερ εἶχον κατὰ διάλεκτον πλεονάσκει τῷ φ., Σύρω, διπερ περ ἡμῖν νῦν ἐπλεόνασε τῷ γ. Σύρων γάρ φιλοὺς λέγειν οἱ πολλοί. —

4. Τῷ σώματι ἰσχυρίσασθαι.] Τὴν τοῦ σώματος ἴσχυν ἐπιδείξασθαι, τολμῶντάς τι τῶν μὴ δεῖντων. Μεταφορικῶς δέ καὶ τὸ βεβαιώσασθαι, καθ' Ἡσύχιον, «ἰσχυρίζεται, βεβαιούνται», «οὐ καὶ μετὰ τῆς προθέσεως καὶ οἱ πάλαι ἔλεγον καὶ νῦν ἡμεῖς λέγομεν ἐν τῇ ουνηθείᾳ, Διῆσχυρίζεσθαι τὸ φιλονείκως τι διαβεβαιούσθαι. — 5. Καὶ οὗτοι φῶσιν, αὐτὰ ταῦτα εἴναι νόμιμα.] Ηθανᾶς ἐπενόησεν δὲ Ε. (σελ. 144 καὶ 520) μήποτε ἐγέγραπτο, Καὶ οὗτοι φῶσιν ἀττα, ταῦτα κ. τ. λ. ίσως μέντοι καὶ ἡ ἐκδεδομένη γραφὴ δρθῶς ἔχει, εἰ ἐκ τοῦ ρήματος φῶσιν, προσυπάκουειν μετοχὴν ἀνάλογον, οἷον, «Ἐάν συρρετός συλλογῇ δούλων. . . . Καὶ οὗτοι ρῶτιν, αὐτὰ ταῦτα [τὰ περιφρένα] εἴναι νόμιμα». — 6. Τοπάζω.] «Τύπονοῶ, εἰκάζω.» ΣΧ. «Ο δὲ Τίμαριος, «Τοπάζω, ὑπονοῶ, σύμπατος» Τοπάζειν, παρὰ τὸ Τόπος, ἐστὶ κυρίως τὸ τιθέναι εἰς τόπῳ τινὶ, Γαλλιστὶ Placer ή Poser, καθὼ δηλοῦται καὶ Ἡσύχιος. «Τοπάζει, εἰκάζει, ἰδρύει κ. τ. λ.» Καὶ ὡς φαμέν τιθέναι καὶ ὑποτιθέναι, οὗτοι καὶ τοπάζειν καὶ ὑποτοπάζειν τὸ μήπω ἀποδεδειγμένον, ἀλλ' ἐνδοτεκτῶς ἔχουν. Η αὐτὴ μεταφορὰ καὶ ἐν τῷ poser καὶ supposet

λέγειν τὸ κρείττον, καὶ ὀὐερωτῶ γλυχόμενος σαρῶς εἰδέναι δὲ τι λέγεις. Οὐ γάρ δὴπου σύ γε τοὺς δύο βελτίους τὴν τοῦ ἑνὸς, οὐδὲ τοὺς σοὺς δισύλλογος βελτίους σοῦ, δὲτι ἰσχυρότεροι εἰσιν ἡ σύ. Ἀλλὰ πάλιν εἴς ἀρχῆς εἰπεῖ, τι ποτε λέγεις τοὺς βελτίους, ἐπειδὴ οὐ τοὺς ἰσχυροτέρους; Καὶ ὁ Σωκράτης προάτερόν με προδίδασκε, ἵνα μὴ ἀποφοιτήσω παρός σοῦ. Καλ. Εἰρωνεύη⁸, ὁ Σώκρατες. Σωκ. Μάτὸν Ζῆθου⁹, δὲ Καλλίκλεις¹⁰ σὺ χρώμενος πολλὰ νῦν δὴ εἰρωνεύου πρὸς ἐμέ. Ἀλλ᾽ οὐ εἰπεῖ, τίνας λέγεις τοὺς βελτίους εἶναι; Καλ. Τοὺς αἷμασιους ἔγογε. Σωκ. Ὁρῆς ἄρα δὲτι σὺ αὐτὸς δινόματα λέγεις, δηλοῖς δὲ οὐδέν; Οὐκ ἐρεῖς, τοὺς βελτίους καὶ κοσίτους πρότερον τοὺς φρονιμώτερους λέγεις, ἢ ἄλλους τινάς; Καλ. Ἀλλὰ ναὶ μά Διατούτους λέγω, καὶ σφόδρος γε. Σωκ. Πολλάκις ἄρα εἰς φρονῶν μηρίου μὴ φρονούντων κρείττων ἐστι, κατὰ τὸν σὸν λόγον, καὶ τοῦτον ἀρχεῖν δεῖ, τοὺς δὲ ἀργεσθαι, καὶ πλέον ἔχειν τὸν ἀρχοντα τοῦ ἀρχομένων. Τοῦτο γάρ μοι δοκεῖ βούλεσθαι λέγειν,¹⁰ καὶ οὐδὲ μητὰ θηρεύω, εἰ δὲ εἰς τῶν μηρίων κρείττων. Καλ. Ἀλλὰ τοῦτο¹¹ ἔστω ἀλλαγὴ λέγω· τοῦτο γάρ οἴμαι ἐγώ τὸ δίκαιον εἶναι φύσει, τὸ βελτίων ὅντα καὶ φρονιμώτερους καὶ ἀρχεῖν καὶ πλέον ἔχειν τῶν φυλακοτέρων.

§ 45. Σωκ. Ἐγε δὴ αὐτῷ τι ποτε αὖ νῦν λέγεις; Ἐάν ἐν τῷ αὐτῷ ὥμεν, δισπερ νῦν, πολλοὶ ἀθρόοι² ἀνθρώποι, καὶ ἡμῖν ἡ ἐν κοινῷ πολλὰ σιτία καὶ ποτά, ὡμεν δὲ πανταδαποί, οἱ μὲν ἰσχυροί, οἱ δὲ ἀσθενεῖς, εἴς δὲ ἡμῶν ἡ φρονιμώτερος πεσοί ταῦτα, ιατρὸς δὲ, ἡ δὲ, οἵου εἰκός, τῶν μὲν ἰσχυρότερος, τῶν δὲ ἀσθενέστερος, ἄλλο τι ἡ οὕτος φρονιμότερος ἡμῶν ὡν βελτίων καὶ κρείττων ἔσται εἰς ταῦτα; Καλ.. Πίστη γε. Σωκ. Η οὖν τούτων τῶν σιτίων πλέον ἡμῶν ἐκτέον αὐτῷ, δὲτι βελτίων ἐστιν, ἡ τῷ μὲν ἀργεῖν³ πάντα ἐκείνου δεῖ νέμεσιν, ἐν δὲ τῷ ὀνυχίσκειν τε αὐτὰ καὶ καταγράψειν εἰς τὸ ἔχυτον σῶμα οὐ πλεονεκτητέον, εἰ μὴ μέλλει ζημιωθεῖν, ἄλλὰ τῶν μὲν πλέον, τῶν δὲ ἐλαττον ἐκτέον, ἐάν δὲ τύγη πάντων ἀσθενέστατος ὡν, πάντων ἐλάχιστον τῷ βελτίστῳ, ὁ Καλλίκλεις; οὐχ οὕτως, ὁ γαβέ; Καλ. Περὶ σιτία

τῶν Γάλλων. — 7. Προδίδασκε.] «Περιττεύεις ἡ πρόθετις, Αττικῶς.» ΣΧ. — 8. Εἰρωνεύη.] «Εἰρων εἰτα ἐστὶ προσποίησις ἀσυναμίως ἀν τις δύναται ποιεῖν. ἐξ ḥις καὶ τὸ Εἰρωνεύω μῆμα.» «Ταῦτη δὲ τὴν Ἀλιαζούσειν ἐναντίαν εἶναι ἐστι γάρ προσποίησις δυνάμεως ὡν τις οὐ δύναται ποιεῖν.» ΣΧ. — 9. Μάτὸν Ζῆθου.] «Ομνυσοι κατὰ τοῦ Ζῆθου ὡς τινος τῶν Ἡρώων ὄντος, ἡ ὡς χαριζόμενος Καλ.

»λικίετ, ἐπειδὴ τῇ τούτου ἑκοειπεδο μικροῦ οὐλις παραίνεσιν ἔχρησιτο.» ΣΧ. — 10. Δοκεῖς βούλεσθαι λέγειν.] «Ως οὐδὲ πρόσδαι δυναμένου τοῦ Καλλίκλεος, ἀπερ, ἐθέλει ὁ Σωκράτης καθάπτεται.» ΣΧ.

§ 45. 2. Πολλοὶ ἀθρόοι] «Ἀντὶ τοῦ ὁμοῦ οὐ γάρ εἰ τι ποιῶ, τοῦτο καὶ ὁμοῦ ἀδιά τοῦτο οὖν, πολλοὶ ἀθρόοι, φασίν.» ΣΧ. — 3. Η τῷ μὲν ἀρχεῖν.] «Η δὲτι ἀρ-

σὺ λέγεις καὶ ποτὲ καὶ ιατρούς καὶ φλυαρίας, ἐγὼ δὲ οὐ ταῦτα λέγω. Σωκ. Πότερον οὖν τὸν φρονιμώτερὸν βελτίω λέγεις; φάσις η μή. Καλ. Ἐγωγε. Σωκ. Ἀλλ' οὐ τὸν βελτίου πλέον δεῖ ἔχειν; Καλ. Οὐ σιτίων γε σύδε ποτῶν. Σωκ. Μακρύνω ἀλλ' ἵσως ἴματίων, καὶ δὴ τὸν ὑφαντικώτατον μέγιστον ἴματίου ἔχειν, καὶ πλεῖστα καὶ κάλλιστα ἀπεγγέμενον περιπέντε. Καλ. Ποίων ἴματίων; Σωκ. Ἀλλ' εἰς ὑποδήματα δηλουστεῖ δεῖ πλεονεκτεῖν τὸν φρονιμώτατον εἰς ταῦτα καὶ βελτιστὸν τὸν σκυτοτόμον ἵσως μέγιστα δεῖ ὑποδήματα καὶ πλεῖστα ὑποθεδεμένον περιπάτειν. Καλ. Ποίᾳ ὑποδήματα φλυαρίσις ἔχων;⁴ Σωκ. Ἀλλ' εἰ μὴ τὰ τοιαῦτα λέγεις, ἵσως τὰ τοιάδε οἷς γεωργικὸν ἄνδρα περὶ γῆν φρόνιμόν τε καὶ καὶ λόγου καὶ σύγχρονον, τῷτον δὴ ἵσως δεῖ πλεονεκτεῖν τῶν σπερμάτων καὶ ὡς πλειστῷ σπέρματι χρῆσθαι εἰς τὴν αὐτοῦ γῆν. Καλ. Ως δεῖ ταῦτα λέγεις,⁵ ὡς Σώκρατες. Σωκ. Οὐ μόνον γε, ὡς Καλλίκλεις, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν. Καλ. Νὴ τοὺς θεούς, ἀτεχνῶς γε δεῖ σκυτέας τε καὶ ηὐαρέας καὶ μαχείρους λέγων καὶ ιατρούς οὐδὲν παύῃ, ὃς περὶ τούτοιν ἡμῖν δύναται τὸν λόγον. Σωκ. Οὐκοῦν σὺ ἔρεις περὶ τίνον ἐ κρείττον τε καὶ φρονιμώτερος πλέον ἔχων⁶ διηκίως πλεονεκτεῖ; ή οὔτε ἐμοῦ ὑποθάλλουσας ἀνέξῃ οὔτε αὐτὸς ἔρεις; Καλ. Ἀλλ' ἔγογε καὶ πᾶλι λέγω πρῶτον μὲν τοὺς κρείττους οἱ εἰσιν, οὐ σκυτοτόμους λέγω⁷ οὐδὲ μαχείρους, ἀλλ' οἱ ἀνεῖς τὰ τῆς πόλεως πράγματα φρόνιμοι ὥστε, ὅντες ἀν τρόπου εἴσικοτε, καὶ μὴ μάνη φρόνιμοι, ἀλλὰ καὶ ἀνδρεῖοι, ίκωνοι ὅντες ἀλλα νοήσωσιν ἐπιτελεῖν, καὶ μὴ ἀποιάρωσι διὰ μαλακίαν τῆς ψυχῆς.

§ 46. Σωκ. Ὁρίζε ὡς βελτιστεῖ Καλλίκλεις, ὃς οὐ ταῦτα σύ τ' ἐμοῦ ηατηγορεῖς καὶ ἐγὼ τοῦ; Σὺ μὲν γάρ ἐμὲ φῆς δεῖ ταῦτα λέγειν, καὶ μέμφη μοι, ἐγὼ δὲ σου τὸνακτίου, ὅτι οὐδέποτε ταῦτα λέγεις περὶ τῶν αὐτῶν, ἀλλὰ ποτὲ μὲν τοὺς βελτίους τε καὶ κρείττους τοὺς ισχυροτέρους ὀριζεῖς, αὖθις δὲ τοὺς φρονιμωτέρους, νῦν δ' αὖ ἔτερόν τι γένεται ἔγων ἀνθρακείωτεροί τινες ὑπὸ σου λέγονται οἱ κρείττους καὶ οἱ βελτίους. Ἀλλ', ὡς γαθέ, εἰπόν τοι απολλάγηθι, τίνας ποτὲ λέγεις τοὺς βελτίους τε καὶ κρείττους, καὶ εἰς δέ τι. Καλ. Αλλ' εἰρηκά γε ἔγογε τοὺς φρονιμους εἰς τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ ἀνδρεῖους. Τούτοις γάρ προσήκει τῶν πόλεων ἀρχεῖν, καὶ

χει, η διὰ τὸ δεῖχνειν. — 4. Φίλυαρες τος (Δ, IV, § 3, σελ. 254). — 6. Περὶ τίνων... πάλιν ἔχων.] Ἀντὶ τοῦ Περὶ τίνων, η Ἐν τίτι, κακιοπρεπῶς εἰρημένον, ὡς ἐσημειώτατο καὶ οἱ Ε. — 7. Τοὺς κρείττους οἱ εἰσιν, οὐ σκυτοτόμους λέγω κ. τ. λ.] Ἐνηλλαγται η σύνταξις, ἀντὶ τοῦ, Τοὺς κρείττους λέγω, οὐχ οὐ εἰσι σκυτοτόμοι η μάχειροι, ἀλλ' οἱ ἀν κ. τ. λ.

τὸς δίκαιου τοῦτον ἔστι πλέον ἔχειν τούτους τῶν ὄλλων, τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀρχαὶ μένων. Σωκ. Τί δέ; αὐτῶν, ὡς ἐπίτροπος; ἢ τι ἄρχοντας ἢ ἀρχαὶ μένουσι;² Καλ. Πῶς λέγεις; Σωκ. Εὔχ εἴκαστον λέγω αὐτὸν ἔχοντας ἄρχοντας ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν δεῖ,³ αὐτὸν ἔχοντας ἄρχειν, τῶν δὲ ὄλλων; Καλ. Πῶς ἔχοντας ἄρχοντα λέγεις; Σωκ. Οὐδὲν ποικίλου, ἀλλ᾽, ὡσπερ οἱ πολλοί, σώφρονα ὅντα καὶ ἐγκρατῆ αὐτὸν ἔχοντα, τῶν κόδινῶν καὶ ἐπιθυμῶν ἄρχοντας τῶν ἐν ἔχοντο. Καλ. Ως τὸδέ;⁴ Τοὺς ἀλιμίους λέγεις τοὺς σώφρονας; Σωκ. Πῶς γάρ; οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἀν γνωστὸν ὅτι σὺ τοῦτο λέγω. Καλ. Πάντη γε σφόδρα, ὡς Σωκράτες· ἐπει τοῖς ἀν⁵ εὐθυκίμου γένοιτο συνθραπος δουλεύων φέρων; Άλλα τοῦτον ἔστι τὸ κατὰ φύσιν καλὸν καὶ δίκαιον θέγγοντοι νῦν παρόρτιαζόμενος λέγων ὅτι δεῖ τὸν ὄρθιον βιωτόμενον τὰς μὲν ἐπιθυμίας τὰς ἔχοντας ὡς μεγίστας εἶναι, καὶ μὴ ακολάστεν, ταύταις δὲ ὡς μεγίσταις οὖσαις ίκανὸν εἶναι υπεροεῖσιν δι' ἀνθρίσκου καὶ φρόνητιν, καὶ ἀποτιμπλάναι σοὶ διὰ δεῖ οἱ ἐπιθυμία γίγνονται.⁶ Άλλα τοῦτον, οἷμα, τοῖς πολλοῖς σὺ δυνατόν ὅτεν ψέγουστε τοὺς τοιεύτους, δι' αἰσχύνην ἀποκρυπτώμενοι τὴν αὐτῶν αἰνιανίαν, καὶ αἰσχρὸν δὴ φασιν εἶναι τὴν ακολασίαν, ὅπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐγὼ ἐλέγον, δουλούμενοι τοὺς βελτίους τὴν φύσιν ὄντες πονούσι, καὶ αὗτοι ἐκπορίζεσθαι σὺ δυνάμενοι ταῖς τὸδονταῖς πλήρωσιν ἐπαινεῦσι τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην διὰ τὴν αὐτῶν αὐχυδρίαν. Επει γε οἵτις⁸ ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν τὴν βασιλέων υἱότιν εἶναι, ἢ αὐτοὺς τῇ φύσει ίκανούς ἐκπορίσασθαι ἀρχήν των τηρουνιδαῖς δυναστείσιν, τι τῇ ἀληθείᾳ αἴ-

§ 46. 2. Τί δέ; αὐτῶν, ὃ ἔταίσε; ἢ
τι ἀργούτας ἡ ἀρχομένους; κ. τ. λ.] «Τί
εἰδεῖ; Οἱ Καλλικλῆς ευνέται τούτων οὐδὲν,
οὐ πολαρέων δὲ διατρεπιν τινὲς περιέχειν
τὴν ἐρώτησιν τοῦ Σωκράτους ἀξιοῖσαν
εἰδέντες εἰπεῖν τί ποτέ ἔστιν ἐλάτερον τοῦ
εἰδοτινιασθεν βούλεται. Διόπερ φησί, Τί
εἰδεῖ; ΣΧ. Ἐκ τούτου τε τοῦ σχολίου
καὶ ἐκ τίνον διερθέων γραφῶν, ὑπονοεῖται
ὅτι 'Ε. μήποτε ἡ 'γραφὴ τοικύτη ήγειρε
εἰδοτον. Τί δέ; αὐτῶν, ὃ ἔταίσε; ἢ τι ἀρ-
γούτας ἡ ἀρχομένους; Καλ. Τί δέ τι;
απῶς λέγεις; — 3. Ἡ τοῦτο μὲν οὐδὲν
δεῖ.] «Ἐτρεψέ τις τὴν ἀντωνυμίαν εἰς τὴν
γενικὴν τούτου διεκ τὸ φῆμα δεῖν αὐτὸς δέ
διν τρέψει μοι μᾶλλον τὸ Οὐδὲν εἰς τὸ
Οὐδὲ, «ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲ δεῖν οὐριμ-
τέρα γάρ οὖτω γίνεται ή εἰρωνεία (ou on
ne doit pas même s'occuper de cela). — 4. «Ως ήδης εἶ!] «Κατ' εἰρωνείαν
τοῦτο φησί Καλλικλῆς. ΣΧ. Κατὰ μὲν
οὖν οὐδοί τινες καὶ περιέρρυνται. Ισοδυναματ
γάρ ποδέ γε η φράσις τῇ Γαλλικῇ ταῦτη

φρόσει, que tu es plaisir ! κακὴν καὶ Τί-
μαιος ἐξηγεῖται « Ἡδὺς, εὐήθης καὶ ἄ-
φρων. » — 5. Πῶς γάρ ; οὐδεὶς ὅστις οὐκ
ἄν γνοίτι.] Ἐξ ΕΔ, ΑΓ, Πῶς γάρ οὐ ;
οὐδεὶς κ. τ. λ. Λύτι τοῦ, οὐδεὶς ἔστιν ὃς
οὐκ ἄν μοι μαχοτυσότειν, ὅτι λέγων τοὺς
σώφρους αὐτοὺς ἡλέγω τοὺς ἡλιθίους, τουτέ-
τιν, οὐδεὶς ἔστιν ἀνθρώπων, ὃς τοὺς
σώφρους ἡλιθίους λέγει. Πρὸς δὲ ὁ Καί-
λικῆς τούτων φησίν, ὅτι πάνυ πολλοὶ
οἱ τοὺς σώφρους λέγοντες ἡλιθίους. » ΣΧ.
Οὐ διόλου ἔχομενται η ἐξηγησία. — 6.
Ἐπει τῶν άν.] « Ἐντεῦθεν δὲ περὶ τῆς τελε-
κῆς αἰτίας τῶν ἡθικῶν λόγος. » Ἐστι δὲ
ἀρχὴ κατὰ Σωκράτην τὰγαθά· κατὰ δὲ
Καλλικλέα, αἰσγρά νόσον. » ΣΧ. — 7.
« Οὐ ἀν ἈΕΙ Οἱ ἐπιθυμίαι γέγονται.) ΗΔ,
ἀντὶ τοῦ οῶν ἀεὶ η ἐπιθυμία γέγονται. »
Η' διέρθωσις σημαίνει, ὃν ἀνθεῖ αὐτῷ
ἐπιθυμία γέγονται, τολμηρὰ μὲν ἵστι,
οὐ γε μὴν ἀλλοτρία τῆς πλατωνικῆς συν-
θετικής. — 8. Ἐπει γε εἰς ΙΔΓ, Ἐπει δοοις.

σχισιν καὶ κάκιον εἰπ.⁹ σωρόσσυντς τούτοις τοῖς ἀνθρώποις, οἵς ἐξὸν
ἀπολαχύειν τῶν σίγαθῶν, μηδὲν δὲ ἐμποδὴν ὅντος, αὐτοὶ ἔχουσις δε-
σπότην ἐπαγάγοντο τὸν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων νόμον τε καὶ λό-
γον καὶ ψέγον; Ή πῶς οὐκ ἀνθλιοι γεγονότες εἴησαν ὑπὸ τοῦ
καλοῦ τοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς σωρόσσυντς, μηδὲν πλέον οὐ-
μούτες τοῖς φίλοις τοῖς αὐτῶν ἡ τοῖς ἐχθροῖς, καὶ ταῦτα ἀρχούτες
ἐν τῇ ἔχουσι πόλει; Ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ, ὡς Σωκράτες, τὸν σὺ φῆς
διώκειν, φῶδ' ἔχει τοῦτο καὶ ἀκολασία καὶ ἐλευθερία ἐκ τῶν ἐπικου-
ρίων¹⁰ ἔχει, τοῦτο θεστόν ἀρετή τε καὶ εὐδαιμονία, τὰ δὲ ἄλλα
ταῦτα ἔστι τὰ καλλωπίσματα, τὰ παρὰ φύσιν συνθήματα, ἀνθρώ-
που φίλοροι καὶ οὐδὲν δέξια.

§ 47. Σωκ. Οὐκ ἀγεννῶς² γε, ὡς Καλλικλεῖς, ἐπεξέργῃ τῷ λό-
γῳ παρόρθοιακόμενος³. Σαφῶς γάρ σὺ νῦν λέγεις ἢ οἱ ἄλλοι διαγο-
σούται μέν, λέγειν δέ οὐκ ἐθέλουσι. Δέομαι δὲν ἐγώ σου μηδὲν
τρόπῳ ἀνείναι, ἵνα τῷ ὅντι κατάσθητον γένηται πῶς βιωτέον. Καὶ
μοι λέγει τὰς μὲν ἐπιθυμίας φῆς οὐ καλαστέον, εἰ μέλει τις οἷον
δεῖ εἶναι, ἐνίντα δὲ αὐτάς ὡς μεγίστας πλήρωσιν αὐταῖς ἄλλοθέν
γένεται⁴ ἐτοιμάζειν, καὶ τοῦτο εἶναι τὴν ἀρετήν; Καλ. Φημί-
ταῦτα ἐγώ. Σωκ. Οὐκ ἄσα διεθέτο λέγονται οἱ μηδὲνδεσμοί
εὐδαιμονες εἶναι⁵. Καλ. Οἱ λίθοι γάρ δινοῦτω γε καὶ οἱ νεκροὶ εὐδαι-
μονέστατοι εῖναι. Σωκ. Ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ ὡς γε σὺ λέγεις⁶, δει-
νάς ὁ βίος· οὐ γάρ τοι θαυμάζοιμ⁷ ἀν, εἰ Εὔρυππος ἀληθή ἐν

— 9. Κάκιον εἰπ.] Ἰτ. γρ. κάκιον ἀν εἴπ.

— 10. Ἐπικουρίων.] «Η τὴν ἐκ πλούτου
καὶ περιουσίας ἡ τὴν ἐκ τῆς παρὸν τῷ
καλλικλεῖ καλουμένης φρονήσεως τε καὶ
τάναδρίας.» ΣΧ.

§ 47. 2. Οὐκ ἀγεννῶς.] «Ἀντὶ τοῦ
ἀτενῶς καὶ ἀκάμπτως» ΣΧ. Ἄμεινον,
Θρόαλέως, ὡς ὁ Εἰ. ἔγραγεται αὐτὸς
ὅτι ἀν ἐφιηνεύσταιμι καὶ θρασέως, εἴ-
την δυσχέρειαν εὐιαδούμενος ὁ Πλάτων,
κατ' εὐρημάτων Ἀττικὴν, Οὐκ ἀγεννῶς,
εἴρηκεν ὡςπερ καὶ Ἀνδρεῖον ἔστε μετ'
διλέγω (§ 49.) τὸν Καλλικλέα, ὑπο-
κοριζόμενος τὴν αὐτοῦ θρασύτητα — 3.

Παρρητικόμενος.] «Ἀντὶ τοῦ, μετὰ παρό-
ρητικῶν ἀπαρχακαλύπτως ὁμολογῶν.» ΣΧ.

— 4. ἈΛΔΟΘΕΝ ΓΕ ΠΟΘΕΝ.] Ὅποι-
τος δόσεῖς μοι καὶ πάλαι καὶ νῦν ἡ γραφή·
ἔρχην γάρ ἀφιστραλογικῶτερον γεγράφ-
θαι, διλοθεν γ' ὅποθενον, πασαπλησίως
τῷ ἔξης (σελ. 219) ἀλλοθεν δόσενον.
Ισως γε μήν οὐδὲ σύτως διορθοῦται τὸ
χωρίον, ἀλλὰ γραπτέον, ἈΜΟΘΕΝ ΓΕ
ΠΟΘΕΝ, ὡςπερ ἔγραψεν ὁ Πλάτων καὶ
Φελλαχοῦ, ὃπερ ἔγραψενος δὲ Τίμαιος

λέγει «Ἄνωθεν γέ ποθεν, ἀπό τινος μέ-
ρους ΙΣΗΜΕΡΟΥ» ἔνθι τὴν τελευταῖν
ἵξειν, οὔτε περισιρετέον δίλως ἔστεν,
ῶσπερ διδοξέ τισι τῶν κριτικῶν, οὔτε
εἰς τὸ Ισημερίου ἡ Ισημεροῦς τρεπτέον,
καθὼς παρήνεται ἔτεροι, ἀλλὰ γραπτέον,

«Ἀπό τινος μέρους» Η ΣΗΜΕΙΟΥ. —

5. Οὐκ ἄσα δρθῶς κ. τ. λ.] «Ἀπόδειξις
δι' ἐπιγειρτυμότων ἔξι, τριῶν μὲν ἐνδό-
ξων, τριῶν δὲ πραγματειωδεστέρων·
διν τῶν ἐνδόξων τὸ πρῶτον ἐκ τῆς τῶν
πολικῶν δόξης εἰληπται» ΣΧ. — 6. Οι
μηδενὸς δεδμενος εὐδαίμονες εἶναι.] Πε-
ράθεις τούτοις δὲ λέγει Σωκράτης παρὰ
τῷ Ξενοφῶντι (Ἀπομν. Α, VI, § 10.)

— 7. «Ως γε οὐ λέγεις.] «Ἐκ τῆς τῶν
ποικιλῶν, ἐκ τῶν Πυθαγορείων.» ΣΧ.
Ἐκτετοπειλθαις θοικε τὸ σχόλιον τοῖς
γάρ ἔξης ἀριστεῖς αὐτοῖς, ἐν οἷς ἡ ζωὴ
θανάτοι καὶ οὗτος αὖ πάλιν ζωὴ παρείκα-
σται. Πυθαγορείων γάρ την τὸ δόγμα
ὡς φησι Κλέμαντος Ἀλεξανδρεὺς (Στρωμ.
III, σελ. 434), «Οὐχὶ καὶ Ηράκλετος
νθάνατον τὴν γένεστιν καλεῖ; Παθηγόρχες
οὐδὲ καὶ τῷ ἐν Γεργίᾳ Σωκράτει ἐμφερῶς;